

Μες στο χώμα, μες στη σκόνη...

Δύο αρχαιολογικά παραμύθια
με στόχο τη βιωματική διδακτική της αρχαιολογίας

Έφη Πουλάκη - Παντερμαλή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΖ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Μες στο χώμα, μες στη σκόνη...

Δύο αρχαιολογικά παραμύθια
με στόχο τη βιωματική διδακτική της αρχαιολογίας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΖ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Έφη Πουλάκη - Παντερμαλή

Μες στο χώμα, μες στη σκόνη...
Δύο αρχαιολογικά παραμύθια
με στόχο τη βιωματική διδακτική της αρχαιολογίας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Έφη Πουλάκη - Παντερμαλή
Κυριάκος Προβατίδης
Γιάννης Δημητριάδης

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑ 80%
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
(ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
ΚΑΙ 20% ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΖ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. "ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ"
Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Έφη Πουλάκη - Παντερμαλή

Μες στο χώμα, μες στη σκόνη...

Τα παραμύθια του Πλαταμώνα

Δύο παραμύθια, το «Φαντάζομαι ένα τρένο» και το «Παραμύθι μυθικό αμπελάκι ολυμπικό» δημιουργήθηκαν όταν αντιμετωπίσαμε μία σειρά ξεναγήσεων των δημοτικών σχολείων της περιοχής ως πρόσκληση/πρόκληση για γνωριμία της Αρχαιολογίας με τα παιδιά. Επιδίωξη και ελπίδα μας ήταν η δημιουργία μιας νέας γενιάς που θα γνώριζε την κληρονομιά του τόπου της και θα την αγαπούσε αρκετά για να την προστατεύει στο μέλλον. Αρχή των ξεναγήσεων έγινε με το Δημοτικό Σχολείο του Πλαταμώνα.

Η μακροχρόνια μελαγχολία του αρχαιολόγου που έβλεπε τα παιδιά να περνούν μηχανικά και αδιάφορα μπρος από τις απρόσωπες βιτρίνες κεντρικών μουσείων οδήγησε στην προσωποποίηση του μύθου των δύο ανασκαφών. Με εκείνα τα φανταστικά πρόσωπα που επισκέπτονται συχνά τον αρχαιολόγο στο μοναχικό ανασκαφικό του τετράγωνο.

Αν εξαιρεθούν τα πρόσωπα αυτά, τότε ο μύθος του χώρου ανταποκρίνεται λίγο ως πολύ και στην αρχαιολογική υπόθεση/αναπαράσταση.

Μετά την διήγηση - ανάγνωση μιας απλούστερης και πιο σύντομης μορφής του παραμυθιού, την περιγραφή των εικόνων, τη συζήτηση και τον αναγνωριστικό περίπατο στα αρχαία, τα παιδιά ζωγράφιζαν άμεσα τις εντυπώσεις τους στο αρχαιολογικό εργοτάξιο. Οι εντυπώσεις τους καταγράφονταν αργότερα και σε εκθέσεις ιδεών στο σχολείο τους.

Απολύτως τίποτα δεν θα μπορούσε να έχει πραγματοποιηθεί χωρίς τον ενθουσιασμό, τη συνεργασία και τη βοήθεια των δασκάλων, ιδιαίτερα του κ. Μανόλη Κρητικάκη, διευθυντή του Δημοτικού Σχολείου Πλαταμώνα και γιου του αγαπητού κ. Νώντα, τελευταίου κ. Επαμεινώνδα του παραμυθιού των Τριών Πλατανιών.

Για την επιτυχία του προγράμματος καθοριστική υπήρξε η συμβολή της κ. Γεωργίας Γκαβανούδη, συντηρήτριας αρχαιοτήτων και φοιτήτριας του Τμήματος Μουσείο-Παιδαγωγικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο Βόλο, που με ιδιαίτερο ζήλο ανέλαβε να φέρει σε πέρας το πρόγραμμα. Την ευχαριστώ θερμά. Ευχαριστώ πάνω από όλους τα παιδιά, που στην καταιγίδα των σύγχρονων ιστορικών εξελίξεων με γέμισαν αισιοδοξία για το μέλλον.

Αν δεν μπόρεσα να βάλω όλες τις ζωγραφιές και τις εκθέσεις που μας χάρισαν σε αυτό το βιβλιαράκι (που είναι δικό τους βιβλιαράκι) παρακαλώ να με συγχωρέσουν.

Και οι μεγάλοι κάνουν λάθη.

Έφη Πουλάκη - Παντερμαλή,
Αρχαιολόγος

Φαντάζομαι ένα τρένο ...

(Παραμύθι για ένα αρχαίο αγρόκτημα στον Πλαταμώνα)

Για τα τρισέγγονα του κ. Επαμεινώνδα
στο δήμο Ανατολικού Ολύμπου,

με αγάπη Ε.

Αντί προλόγου

Φαντάζομαι ένα τρένο με αγγεία. Τα αγγεία αυτά είναι: λυχνάρια, πινάκια, πιθάρια και πολλοί αμφορείς. Θα τρέχει γρήγορα και θα περνάει τα πουλιά που πετούν μαζί με το τρένο. Εκεί, θα μπει σε ένα τούνελ και θα βγει σε μία καταπράσινη πεδιάδα. Ύστερα θα κατεβάσει όλα τα αγγεία στον αρχαιολογικό χώρο. Κάποια πράγματα είναι χίλια κομμάτια και οι αρχαιολόγοι θα τα καθαρίσουν και μετά σιγά σιγά θα τα κολλήσουν. Ύστερα θα τα βάλουν σε βιτρίνες και θα τα βλέπουν οι άνθρωποι.

Πολλοί άνθρωποι δεν τα κολλάνε προσεχτικά και οι αμφορείς σπάζουν. Τα πιο πολλά αγγεία και οι αμφορείς δεν έχουν όλα τα κομμάτια. Πολλά δεν έχουν βρει.

Μετά, το άδειο τρένο γυρίζει πίσω για να βρει άλλα αρχαία και να τα ξαναφέρει εδώ.

Δημ. Σχολ. Πλαταμώνα, Κείμενο ανώνυμο, Δ' τάξη.

Κ.Β.

Η αγρέπαυλη του Πλαταμώνα

Μια φορά κι έναν καιρό, πριν πολλά πολλά χρόνια, στην αυγή της ελληνικής ιστορίας, η περιοχή γύρω από τον Πλαταμώνα του μακεδονικού Ολύμπου ήταν μια ξεχέρσωτη παραλία του Αιγαίου, γεμάτη λόφους με πανέμορφα δάση, άγρια ζώα και νερά που κυλούσαν από το βουνό μέχρι τη θάλασσα. Ακόμη και λιοντάρια είχε η περιοχή, όπως κάποιοι από τους αρχαίους ιστορικούς αναφέρουν...

Ο πλούσιος αυτός τόπος, στα σύνορα της αρχαίας Μακεδονίας με την αρχαία Θεσσαλία, δεν πέρασε απαρατήρητος από τους αρχαίους κατοίκους του τόπου μας. Μερικοί πρωτοήλθαν εδώ με καϊκια από τη θάλασσα, άλλοι από τους δρόμους που χαράζουν τα ποτάμια και τα φυσικά περάσματα ανάμεσα στα βουνά. Δρόμοι φτιαγμένοι από τον άνθρωπο δεν υπήρχαν.

Για να ξαναβρίσκουν τον δρόμο τους, οι πρώτοι κυνηγοί και οδοιπόροι χρησιμοποίησαν τα φυσικά σημάδια, όπως π.χ. ένα δέντρο στην μία στροφή, έναν βράχο στην άλλη, κάποιο ξέφωτο παραπέρα...

Το κάστρο του Πλαταμώνα, από τα Λείβηθρα.

Η περιοχή του Πλαταμώνα το 1813.
[T. Cadell-W. Davies, Strand, London].

Τα Τρία Πλατάνια. Γ.Κ.

Μερικοί εφεύραν και άλλους τρόπους όπως π.χ. μία σειρά από έρμακες, λιθοσωρούς δηλαδή για τον θεό των οδοιπόρων αλλά και σημάδι για την επόμενη φορά που θα διέσχιζαν το δάσος. Καμιά φορά, όταν έβρισκαν έρμαια θηράματα των άγριων ζώων πάνω στους λιθοσωρούς, τα θεωρούσαν δώρα του καλού θεού στους πεινασμένους στρατοκόπους...

Αργά ή γρήγορα, οι δρόμοι άνοιξαν.

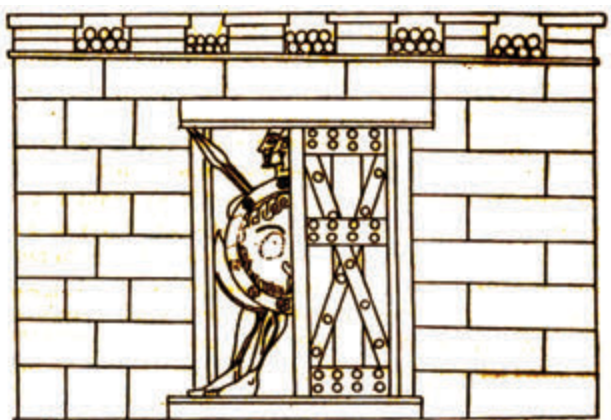
Η πλούσια αυτή γη, στα σύνορα της Μακεδονίας με την Θεσσαλία, δεν ήταν δυνατόν να περάσει απαρατήρητη από τους κατοίκους της γύρω περιοχής. Νωρίς λοιπόν στην ιστορία, οι πρώτοι Πλαταμωνίτες έφεραν εδώ τις οικογένειές τους και οργάνωσαν τις μόνιμες κατοικίες τους. Σιγά σιγά, άρχισαν να ξεχερσώνουν μερικά από τα δάση και να φτιάχνουν σπίτια, δρόμους και χωράφια που θα τους επέτρεπαν να μεγαλώσουν με ασφάλεια τα παιδιά τους και να ζήσουν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

Όπως μάλιστα λέν οι αρχαιολόγοι, αυτοί οι μακρινοί μας πρόγονοι είχαν εγκατασταθεί στον λόφο του κάστρου τουλάχιστον 3.000 χρόνια πριν από την Γέννηση του Χριστού μας, πιθανόν και παλιότερα.

Αυτός ο λόφος άλλωστε έδωσε και το όνομα του στην περιοχή, γιατί «πλαταμών» στα αρχαία ελληνικά [και μάλιστα στα ομηρικά ελληνικά] σημαίνει έναν λείο βράχο που περιβάλλεται από τα νερά της θάλασσας ή των ποταμών.

Ο κ. (ας τον ονομάσουμε π.χ.) Επαμεινώνδας έζησε πολύ αργότερα, στα κλασσικά χρόνια, και ήταν αρχηγός μιας από τις μεγάλες οικογένειες της περιοχής.

Ήταν μάλιστα ιδιοκτήτης της θέσης που οι σημερινοί Πλαταμωνίτες ονομάζουν 3 Πλατάνια.

Τα 3 Πλατάνια βρίσκονται ανάμεσα στους Νέους Πόρρους και τον Πλαταμώνα. Τότε βρισκόταν ανάμεσα στις αρχαίες πόλεις Φύλα [κοντά στους Ν. Πόρρους] και Ηράκλειο [κοντά στον Πλαταμώνα και τον Νέο Παντελεήμονα]. Πολύ κοντά βρισκόταν και η πανέμορφη πατρίδα του Ορφέα, τα Λείβηθρα [κοντά στη Σκοτίνα και τη Λεπτοκαριά].

Ο κ. Επαμεινώνδας, τα παιδιά του και τα εγγόνια του έφτιαξαν εδώ κοπάδια με γελάδια, με πρόβατα και με γίδια. Φύτεψαν αμπέλια, ελιές, σιτάρια και άλλα δημητριακά, όσπρια, φρούτα και λαχανικά και άλλα πολλά και διάφορα.

Ένα από τα εγγόνια του πρώτου κ. Επαμεινώνδα, ο Επαμεινώνδας ο 2ος ακολούθησε τον Αλέξανδρο στην Ασία. Όταν επέστρεψε, [με πλούσιες εντυπώσεις από την απλόχωρη Ανατολή αλλά και με άλλα πλούτη], σκέφθηκε πως ήταν πλέον καιρός για την οικογένεια να αποκτήσει ένα μεγάλο σπίτι στο αγρόκτημα, μακριά από τον ασφυκτικό κλοιό των τειχών της πόλης και τα στριμωγμένα μικρά της σπίτια.

Το τείχος στα Λείβηθρα

Το κάστρο του Πλαταμώνα.

Γιατί, πρέπει να ξέρουμε ότι οι αρχαίες πόλεις [αλλά και οι νεώτερες μέχρι να εφευρεθούν οι βόμβες και τα κανόνια] ήταν κτισμένες για ασφάλεια μέσα σε ψηλά τείχη, παρόμοια με τα βυζαντινά που σώζονται σήμερα όρθια στον Πλαταμώνα, ή τα αρχαιότερα ερείπια [τα σύγχρονα με τον κ. Επαμεινώνδα] που κοιτούν σιωπηλά το βυζαντινό κάστρο από απέναντι, δηλαδή από τα Λείβηθρα.

Ακόμη και για έναν παλιό πολεμιστή όπως ο κ. Επαμεινώνδας, ήθελε δύναμη και κουράγιο για να το πάρει απόφαση να φτιάξει το σπίτι του έξω από τα τείχη. Δεν ήταν μόνο οι πόλεμοι που έπρεπε να υπολογίζει κανείς, αλλά και άλλοι κίνδυνοι, όπως π.χ. οι κλέφτες και οι λοιποί κακούργοι. Έπρεπε λοιπόν να είναι κατοχυρωμένη η ασφάλεια που παρείχε στην ύπαιθρο ένα καλά οργανωμένο και ισχυρό κράτος.

Τέτοια ήταν όμως η Μακεδονία του δεύτερου μισού του 4ου αιώνα: το ισχυρότερο κράτος της Ευρώπης, όλης της Μεσογείου και όλου του τότε γνωστού στους Έλληνες κόσμου. Είχε γίνει ισχυρή χάρη στους Τημενίδες [Ηρακλείδες] βασιλιάδες της, την γενιά δηλαδή του Αλέξανδρου. Χάρη στον ίδιο τον Αλέξανδρο, τον πατέρα του Φίλιππο, αλλά και χάρη στους υπόλοιπους βασιλιάδες προγόνους τους.

Ένας χρησμός είχε κάποτε πει πως όταν ο βασιλιάς της Μακεδονίας ταφεί μακριά από την παλιά πρωτεύουσα, τις Αιγές [δηλαδή την σημερινή Βεργίνα] τότε η δυναστεία των Τημενιδών θα πάψει να βασιλεύει στη Μακεδονία.

Μέγας Αλέξανδρος

Πράγματι έτσι έγινε. Όταν πέθανε ο Αλέξανδρος, τάφηκε στην Αίγυπτο. Λένε πως έτσι το ήθελε ο ίδιος.

Γεγονός πάντως είναι ότι τα παιδιά του χάθηκαν και άλλαξε η δυναστεία των Τημενιδών στον θρόνο του βασιλείου. Τότε άρχισε μία νέα περίοδος στην ιστορία της Μακεδονίας, που δεν επρόκειτο να έχει ευχάριστο τέλος.

Ο κ. Επαμεινώνδας όμως δεν υπολόγιζε ότι η ηρεμία που εξασφάλιζε για την περιοχή του η στρατιωτική παντοδυναμία της Μακεδονίας θα χανόταν μαζί με τον Αλέξανδρο. Έτσι, χωρίς ενδοιασμό αποφάσισε να κάνει μία μεγάλη οικογενειακή επένδυση στο αγρόκτημα των Τριών Πλατανιών.

Φώναξε ειδικά μαστόρια, διάλεξε ένα ωραίο σχέδιο και προχώρησε στην κατασκευή ενός πολύ μεγάλου σπιτιού, που ήταν σχεδόν δυόμισι στρέμματα και είχε πολλά δωμάτια. Όλοι οι περαστικοί της τότε Εθνικής Οδού [δηλαδή του μεγάλου δρόμου που ένωνε την Μακεδονία με την Θεσσαλία] κοιτούσαν το μεγάλο αυτό σπίτι με θαυμασμό.

Έφτιαξε ακόμη, νομίζω, και ένα μικρό λιμανάκι για να μεταφέρει ευκολότερα τα υπάρχοντά του: αυτά που θα πουλούσε και εκείνα που θα αγόραζε. Έφτιαξε και έναν ψηλό πύργο για να αισθάνεται μεγαλύτερη ασφάλεια.

Ο νεότερος κ. Επαμεινώνδας, ήταν πολύ περήφανος για τα δημιουργήματά του, ακίνητα και κινητά: το σπίτι, την οικοσκευή και την παραγωγή του.

Το αγροτόσπιτο δεν έμοιαζε με τα σημερινά μας σπίτια όπου παράθυρα, μπαλκόνια και βεράντες, όλα κοιτούν τον δρόμο και την θέα έξω από το σπίτι .

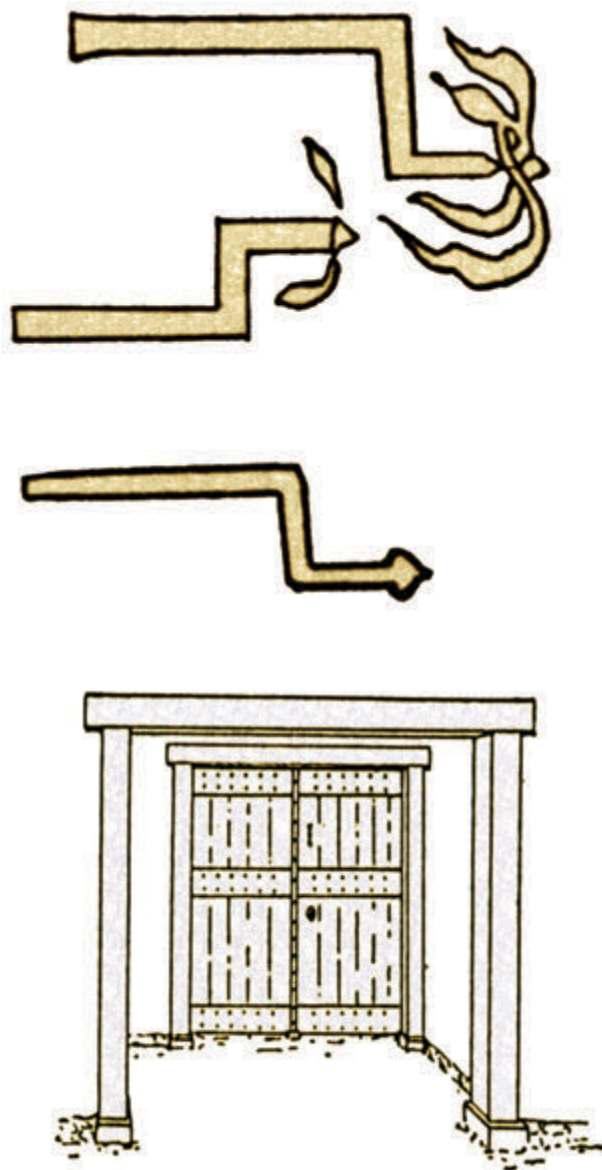
Αντίθετα, το σπίτι του κ. Επαμεινώνδα [όπως και τα υπόλοιπα αρχαία σπίτια] ανέπνεε και φωτιζόταν από την εσωτερική του αυλή, συνήθεια ζωντανή στην Ελλάδα ως τους νεότερους παπούδες μας.

Γύρω, τριγύρω από την αυλή υπήρχαν ωραίες ξύλινες στοές με κεραμίδια. Μεγάλο άνοιγμα του σπιτιού προς το δρόμο ήταν μόνο η κύρια είσοδος προς την εσωτερική του αυλή.

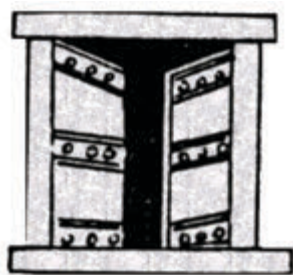
Η πόρτα αυτή, η αύλεια θύρα [όπως την έλεγαν] άνοιγε με ένα πολύ μεγάλο κλειδί, διαφορετικό από αυτά που έχουμε σήμερα. Τα αρχαία κλειδιά βλέπετε, καθόλου δεν έμοιαζαν με τα σημερινά. Κι αν κάποιοι από τους αρχαίους δεν είχαν φροντίσει να μας κληροδοτήσουν τις ζωγραφιές τους, ίσως να μη τα αναγνωρίζαμε όταν τα βρίσκαμε στις ανασκαφές.

Τα παράθυρα που έβλεπαν προς τον δρόμο ήταν πολύ ψηλά και απλές θυρίδες, δηλαδή φεγγίτες που χρησίμευαν μόνο για τον φωτισμό και τον αερισμό του σπιτιού.

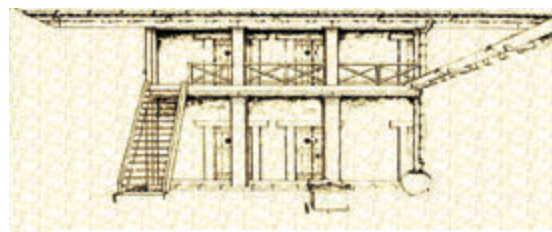
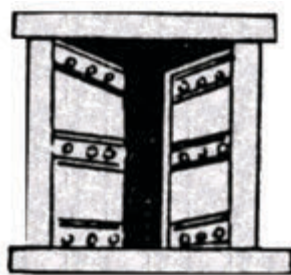
Το σπίτι κτίσθηκε με λίθινα θεμέλια. Τα μαστόρια του κ. Επαμεινώνδα διάλεξαν με προσοχή τις πέτρες από την γύρω περιοχή του Ολύμπου και τις έκτισαν όμορφα-όμορφα την μια πάνω στην άλλη χρησιμοποιώντας ως συνδετικό υλικό τον πηλό. Βλέπετε, αυτή την εποχή οι άνθρωποι στην Ελλάδα χρησιμοποιούσαν τον ασβέστη μόνο στα ασβεστώματα των τοίχων και όχι στα συνδετικά τους κονιάματα όπως σήμερα.

Αύλεια θύρα και κλειδιά

Παράθυρα - φεγγίτες.

Εσωτερική αυλή αρχαίου σπιτιού από την Όλυνθο.

Η αγρέπαυλη στα Τρία Πλατάνια. Στο κέντρο ο πύργος.

Τις πολύ μεγάλες πέτρες τις επεξεργάστηκαν, τις υπόλοιπες τις χρησιμοποίησαν όπως τις βρήκαν στη φύση. Εκτός από το θεμέλιο, η λίθινη αυτή βάση του σπιτιού υψωνόταν κανένα μέτρο, ίσως και ψηλότερα πάνω από το έδαφος. Το ψηλότερο τμήμα των τοίχων ήταν κατασκευασμένο με πλιθιά ψημμένα στον ήλιο. Τα εσωτερικά χωρίσματα των δωματίων στον όροφο τα κατασκεύαζαν με πλέγμα από κλαδιά και πηλό, όπως συνήθιζαν να κτίζουν οι άνθρωποι στον τόπο μας μέχρι τα νεώτερα χρόνια. Η στέγη του σπιτιού τέλος, ήταν πολύ περιποιημένη με πρώτης ποιότητα ξυλεία από τον Ολυμπο και καλοψημένα κεραμίδια.

Η μία πλευρά του σπιτιού ήταν διώροφη με ωραία δωμάτια και στοά - βεράντα προς την αυλή. Πρώτη από όλα τα δωμάτια, εδώ επάνω βρισκόταν η κρεβατοκάμαρα του κ. Επαμεινώνδα και της κ. Φίλας [συνονόματης με την πόλη].

Γι αυτή την κρεβατοκάμαρα όλες οι γυναίκες του σπιτιού [από τη μάνα και τη γυναίκα του μέχρι και την τελευταία υπηρετριά] έδειχναν πολύ, μα πάρα πολύ μεγάλη επιμέλεια. Όχι από φόβο, αλλά από αγάπη και σεβασμό για τον κ. Επαμεινώνδα και τις λίγες ώρες που πήγαινε να αναπαυθεί.

Γιατί, ο κ. Επαμεινώνδας ήταν ένας αυστηρός και τελειομανής άρχοντας, ήταν όμως και ένα πολύ δίκαιο αφεντικό [με πραγματική αρχοντιά] που φρόντιζε το προσωπικό και τα υπάρχοντα του με ευλαβική συνέπεια και διορατικότητα.

Ο δεύτερος αυτός όροφος ήταν το βασίλειο των γυναικών, ο γυναικωνίτης. Εδώ δεν επιτρεπόταν να μπει ξένος άντρας, παρά μόνο ο κ. Επαμεινώνδας και οι δύο γιοί του. Σε αυτά τα δωμάτια, και κυρίως στην κρεβατοκάμαρα, ήταν τα εικονίσματα των θεών [αγίων της εποχής] που προστάτευαν τον γάμο και τη γέννηση. Εδώ εξάλλου βρισκόταν και το δωμάτιο που φυλάσσονταν πολύτιμα αντικείμενα της οικογένειας.

Όταν μετακόμιζαν από την γειτονική πόλη [όπου το σπίτι τους ήταν αναγκαστικά μικρό] οι γυναίκες της οικογένειας και του προσωπικού έπλεαν σε πελάγη ευτυχίας. Γιατί στα 3 Πλατάνια τόσο οι άνθρωποι όσο και τα πράγματα είχαν όλα την δική τους θέση. Τα πάντα ήταν οργανωμένα και τακτοποιημένα σε ντουλάπια, σε συρτάρια και σε πολλές - πολλές αποθήκες.

Μονάχα οι γυναίκες που καθάριζαν και τακτοποιούσαν τα πράγματα γκρίνιαζαν τότε - τότε, αφού ήταν αναγκασμένες να τακτοποιούν ακόμη και μετά την δύση του ηλίου, με αναμμένα δηλαδή τα λυχνάρια. Περισσότερο όμως διαμαρτύρονταν από νάξι, παρά που προτιμούσαν στα αλήθεια να μένουν στενάχωρα στην πόλη.

Η μικρότερη κόρη του κ. Επαμεινώνδα, η Ευρυδίκη, που μόλις έμπαινε σε ηλικία γάμου, προβληματιζόταν λιγάκι, γιατί δεν μπορούσε πια να βλέπει από τον φεγγίτη του δωματίου της τον όμορφο κ. Αλκέτα [γιό του κ. Ορφώνδα, φίλου του πατέρα της] από τα Λείβηθρα] που περνούσε για να πάει στην αγορά, στην παρακάτω γωνία. Θυμόταν μάλιστα με νοσταλγία τις φορές εκείνες που ο κ. Αλκέτας σταματούσε κάτω από το παράθυρο, για να μιλήσει με την θεία της που έμενε ακριβώς απέναντι.

Αλλά όμως, η Ευρυδίκη λάτρευε τα 3 Πλατάνια επειδή εδώ ήταν το μόνο μέρος όπου μπορούσαν να φιλοξενηθούν όλες οι φιλενάδες της από τις γύρω πόλεις, να απομονωθούν κάπως από τους μεγάλους, να παίξουν, να τραγουδήσουν, και κυρίως να κουτσομπολέψουν τον Αλκέτα και τα άλλα παλληκάρια της πόλης. Όταν πάντως έμενε μοναχή, ασχολιόταν κυρίως με τον εαυτό της και σκεφτόταν τον Αλκέτα, την επιστροφή της στην πόλη και το παράθυρο.

Η καρδιά όμως του σπιτιού στα Τρία Πλατάνια χτυπούσε καθημερινά κάτω από την ξύλινη σκάλα. Δηλαδή, στην εσωτερική αυλή του σπιτιού, στις στοές της και τα δωμάτια που βρισκόταν τριγύρω.

Καταρχήν, εδώ κάτω βρισκόταν η μεγάλη αδυναμία του κ. Επαμεινώνδα και των γιων του, Περδίκκα και Λυσίμαχου: το κελλάρι με το κρασί.

Το κρασί αυτό ο κ. Επαμεινώνδας το παρήγαγε από δικά του αμπέλια και αισθανόταν μεγάλη περηφάνια γι αυτό.

Ο κ. Επαμεινώνδας συναγωνιζόταν σε ποιότητα [όχι βέβαια και σε ποσότητα] την παραγωγή του φίλου του, του κ. Ορφώνδα από τα Λεϊβήθρα, που ήταν επαγγελματίας οινοποιός και είχε την βιοτεχνία του στο Κομπολόι, κοντά στην παραλία των Λειβήθρων. Καλλιεργούσαν μάλιστα ένα ειδικό αμπέλι, την Κομπολογούλα, που οι πρόγονοι του κ. Ορφώνδα είχαν μεταφέρει από τα Λεϊβήθρα στο Κομπολόι.

Το κρασί έβραζε και ωρίμαζε σε μεγάλα πιθάκια και στη συνέχεια μεταγγίζονταν σε αμφορείς όπου σφραγίζονταν. Οι αμφορείς αυτοί ήταν οι μποτίλιες της εποχής.

Όταν το αφεντικό καλούσε τους φίλους του σε συμπόσια, πολλοί ερχόταν απρόσκλητοι [παράσιτοι όπως τους ονόμαζε ο κ. Επαμεινώνδας] μόνο και μόνο για να δοκιμάσουν το κρασί που ήταν παραγωγή του κ. Επαμεινώνδα.

Τα συμπόσια αυτά γινόταν κάποια αξέχαστα βραδυνά σε μία ειδική αίθουσα του ισογείου. Λεγόταν ανδρώνας, γιατί στις ψυχαγωγίες αυτές δεν έπαιρναν μέρος οι γυναίκες του σπιτιού, παρά μόνο οι χορεύτριες και οι τραγουδίστριες των θιάσων που καλούσε από την πόλη ο κ. Επαμεινώνδας για να διασκεδάσουν οι φίλοι του.

Έμειναν περιώνυμα τα πάρτυ αυτά του κ. Επαμεινώνδα. Για το ωραίο κρασί, τα πλούσια φαγητά, τους χορούς και τα τραγούδια, τα διάφορα εφφέ, τα δώρα που μοίραζε στους φίλους του, τα πλούσια σκεύη που καμιά φορά μάλιστα τα έσπαζε πάνω στο κέφι του.

Ε.Κ.

Α.Ν.

Αμφορείς.

Η διασκέδαση δεν περιοριζόταν βέβαια μονάχα στην ωραία αυτή αίθουσα του ισογείου, αλλά συνεχιζόταν στη στοά που βρισκόταν μπροστά της και στην εσωτερική αυλή του μεγάλου σπιτιού.

Πότε-πότε μάλιστα μερικοί από τους παράσιτους [όπως πχ. οι κ.κ. Στεμφυλοχαίρων και Τραπεζοχάρων] ήταν κακοηθέστατοι γιατί έφευγαν στα κρυφά μέσα στη νύχτα κλέβοντας πολύτιμα σκεύη του συμποσίου. Αυτός ήταν και ο λόγος που ο κ. Επαμεινώνδας φύλαγε την αύλεια θύρα με δύο μεγάλα και ωραία σκυλιά, τον Μολοσσό και τον Κνώσσιο.

Τα μεγάλα αυτά βραδυνά του κ. Επαμεινώνδα κρατούσαν συνήθως μέχρι το ξημέρωμα της άλλης μέρας.

Όταν το προσωπικό ξυπνούσε στα δικά του δωμάτια που βρίσκονταν τριγύρω από την αυλή και ξεκινούσαν με το καλό οι δουλειές της ημέρας, τότε συνήθως έφευγαν από το σπίτι οι τελευταίοι επισκέπτες.

Εκείνα τα πρωϊνά όλοι προσπαθούσαν να μη κάνουν θόρυβο για να μη ξυπνήσει ο κ. Επαμεινώνδας και οι γιοί του, πράγμα πολύ δύσκολο γιατί στην αυλή και τις στοές της γινόταν συνήθως όλες οι δουλειές του σπιτιού.

Εκείνες τις ημέρες η ίδια η κ. Φίλα έβγαине στην αυλή [συνήθως με την ρόκα της] και φρόντιζε με αυστηρότητα να μη γίνεται φασαρία για να μη ξυπνήσουν τον άνδρα της.

Ιδιαίτερος πρόσεχε τον κυρ-Πολυκράτη, τον αγαπημένο υπηρέτη του άνδρα της, που τα είχε λίγο χαμένα από τότε που γύρισε με τον κ. Επαμεινώνδα από τους πολέμους της Ασίας.

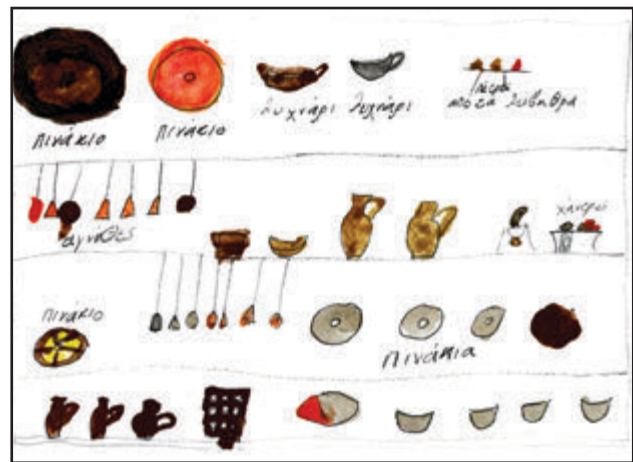
Ο κ. Πολυκράτης καθόταν τότε σε μία γωνία της αυλής, έψηνε σουβλάκια, έπινε κρασάκι Κομπολογούλας και έγγραφε μισομεθυσμένες επιστολές σε διάφορους συγγενείς και φίλους: στον ομοϊδεάτη του κ. Αλκίφρονα από την Αθήνα, στην κ. Χρονία, μία ξαδέλφη που είχε μετακομίσει στην καινούρια μεγαλούπολη που μόλις είχε ιδρυθεί από τη νέα δυναστεία, δηλαδή τη Θεσσαλονίκη, στον ανηψιό

A child's drawing of a butterfly. The butterfly has a large, rounded body with a green and red pattern. It has two long, thin wings that are red with green spots. The drawing is set against a white background. At the top, there is a blue sky with a white cloud. At the bottom, there is a brown ground line with several small, colorful flowers and a small black object.

αυλή και τα πατώματα, τα περισσότερα από το προηγούμενο βράδυ.

Πού και πού βέβαια έβρισκαν από κανένα νόμιμα και άλλα χρήσιμα πράγματα που τα καθάριζαν και τα τακτοποιούσαν στη θέση τους.

Η Ευρυδίκη ωστόσο, αντί να ψάχνει στα πατώματα θαύμαζε και κυνηγούσε τις πεταλούδες.

E.Γ.

Δυστυχώς, το σπουδαίο αυτό αγροτόσπιτο δεν ήταν μοιραίο να ζήσει για πολλές γενιές. Δεν πέρασαν πολλά χρόνια και επιδρομές βαρβάρων από την βορειότερη Ευρώπη κατέστρεψαν τόσο το σπίτι όσο και τους περιήμους αμπελώνες του.

Το σπίτι γρήγορα ανακαινίσθηκε, τα αμπέλια όμως φαίνεται ότι οριστικά μαράζωσαν. Όλοι αισθάνθηκαν σα να είχε χαθεί ένα μέλος της οικογένειας, και μάλιστα πολυαγαπημένο.

Ο κ. Επαμεινώνδας δεν ξαναφύτεψε καινούρια αμπέλια. Δικαιολογήθηκε με μια αλήθεια που την γνώριζαν οι αρχαίοι από πάππου προς πάππου: «Αμπελοκαλλιέργεια και οινοποιία ευδοκιμούν μόνο σε περιόδους ειρήνης, όχι στον πόλεμο». Ο κ. Επαμεινώνδας αποφάσισε ότι πρέπει να ασχοληθεί και πάλι μόνο με τα κοινά και τον πόλεμο. Κύριο προϊόν του αγροκτήματος επρόκειτο να είναι στο εξής το λάδι.

Πολλά και φοβερά πράγματα είχαν ήδη ακουστεί για τους βαρβάρους της Ευρώπης που κατέστρεψαν το σπίτι και τα αμπέλια του κ. Επαμεινώνδα. Μολονότι διάφορες ομάδες και έθνη, στην Ελλάδα τους ονόμαζαν γενικά Γαλάτες και Κέλτες. Όλη η οικογένεια είχε κατά καιρούς ακούσει με περιέργεια τις περιγραφές για την μακρινή πατρίδα των Γαλατών στον βορρά. Μία πατρίδα όπου αντί για βροχή έπεφτε τον χειμώνα χιόνι, όπου οι αέριδες ξεγύμνωναν τους ανθρώπους και μετακινούσαν τις πέτρες, όπου τα ποτάμια αποκτούσαν γέφυρες από πάγο, και όπου, τέλος, δεν υπήρχαν ελιές κι αμπέλια!

Τις περισσότερες πληροφορίες τις είχαν μάθει από έναν κρασέμπορα, τον κύριο Διόδωρο από την Σικελία, που αγόραζε τους κρυσταλλο-

ρείς με την παραγωγή του κ. Επαμεινώνδα και του κ. Ορφώνδα από τα Λείβηθρα.

Ο κύριος Διόδωρος έκανε χρυσές δουλειές με αυτούς τους βορειότερους Ευρωπαίους που μολονότι λάτρευαν το διονυσιακό ποτό της Μεσογείου, οι ίδιοι δεν μπορούσαν να φτιάξουν παρά μόνο τα δικά τους κριθαρίσια ποτά. Έτσι, ο κ. Διόδωρος τους μετέφερε πολλά φορτία κάθε χρόνο διά ξηράς, θαλάσσης και των ποταμών της Ευρώπης. Ο κ. Επαμεινώνδας και ο κ. Ορφώνδας ήταν από τους καλύτερους προμηθευτές του.

Η κ. Φίλα είχε μείνει άναυδη όταν άκουσε από τον κ. Διόδωρο ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι έπιναν το κρασί τους άκρατο, δηλαδή ανέρωτο. Ούτε μπορούσε να φανταστεί ότι ένας ολόκληρος λαός μπορούσε να είναι τόσο βάρβαρος ώστε να πίνει κρασί ανέρωτο όπως κάποιοι γνωστοί του άνδρα της, αλλά και ένας δικός της άνθρωπος, ο κυρ Πολυκράτης, που πολλοί τον έλεγαν για τον λόγο αυτό βάρβαρο. Όλοι οι καθώς πρέπει και πολιτισμένοι άνθρωποι που ήξερε έπιναν «**κρασιν οίνου**», δηλαδή κρασί [οίνο] ανακατεμένο με δροσερό νερό σε προκαθορισμένες αναλογίες.

Ούτε που θα μπορούσαν τότε να φαντασθούν ότι αιώνες αργότερα το οίνου θα εξέλιπε και η «**κρασις**» θα κατέληγε να σημαίνει οίνος, δηλαδή «**κρασί!**».

Η Ευρυδίκη άκουγε με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον τις περιγραφές για το παράστημα, την ομορφιά, τα στολίδια και τα περίεργα πολύχρωμα ρούχα [ιδιαίτερα εκείνα που ονόμαζαν βράκες] των κατάξανθων αυτών ανθρώπων που γεννούσαν παιδιά με άσπρα μαλλιά και που άλειφαν τα δικά τους με ασβέστη για να φαίνονται ακόμη πιο πλούσια και λευκότερα. Και δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί ο

Β.Δ. Το αρχαίο σπίτι.
Α΄ τάξη

Ό.Ζ. Β΄ τάξη

Κ.Σ. Β΄ τάξη

Ε.Τ. Β΄ τάξη

Το αρχαίο σπίτι. Α.Σ.
Α' τάξη.

Το αρχαίο σπίτι στα
Τρία Πλατάνια. Β.Ν.
Α' τάξη.

Ένα σπίτι,
μία αρχαιολόγος,
δέντρα. Π.Κ. Α' τάξη.

Β.Κ Β' τάξη..

κ. Διόδωρος τους περιέγραφε ως Σατύρους και Πάνες, ξωτικά που απεικονίζονταν μελαχρινά, σε όλες τουλάχιστον τις ζωγραφιές που η Ευριδίκη είχε δει ως τότε.

Της φάνηκαν επίσης πολύ ενδιαφέροντα όσα ειπώθηκαν για τους βάρδους [δηλαδή τους ποιητές], τους δρουνίδες [τους θεολόγους], για τους μάντεις, για τον αινιγματικό χαρακτήρα των Γαλατών και για την τραχιά τους γλώσσα.

Ο κ. Επαμεινώνδας άκουσε με τη μεγαλύτερη δυνατή σοβαρότητα τον κ. Διόδωρο να περιγράφει τον πολεμοχαρή χαρακτήρα των Γαλατών, τις πολεμικές τους συνήθειες και τον οπλισμό τους. Σαν να του είχε έρθει κάποιο νόημα από το μέλλον ρώτησε και έμαθε όλα όσα ήξερε ο επισκέπτης έμπορος των κρασιών σχετικά με αυτό το θέμα. Μερικά από όσα ειπώθηκαν ήταν πράγματι ανήκουστα. Ο κ. Επαμεινώνδας μάλιστα έβγαλε την Ευριδίκη από το δωμάτιο όταν ο κ. Διόδωρος άρχισε να περιγράφει φοβερά και τρομερά πράγματα για βαρβαρικές συνήθειες των βόρειων αυτών ανθρώπων. Όταν άρχισε να περιγράφει ανθρωποθυσίες και άλλα παρεμφερή θέματα, η ίδια η κ. Φίλα ανατρίχιασε και βγήκε μόνη της από το δωμάτιο.

Γεγονός είναι ότι με αυτά και με άλλα πολλά που φρόντισε και έμαθε ο κ. Επαμεινώνδας, συνειδητοποίησε ότι το αγαπημένο του αγροτόσπιτο δεν παρείχε αρκετή ασφάλεια για την οικογένεια. Έβαλε τις γυναίκες να μαζέψουν όλα τα υπάρχοντα που μπορούσαν να μετακινηθούν και μετακόμισε μέσα στα τείχη, στο σπίτι δηλαδή της πόλης. Για πάρα πολύ καιρό η οικογένεια δεν θα επέστρεφε στο αγροτόσπιτο.

Η Ευρυδίκη στενοχωρήθηκε λίγο για τις φιλενάδες της, πολύ γρήγορα όμως ξεχάστηκε μπροστά στο παράθυρο. Σύντομα παντρεύτηκε τον Αλκέτα και μετακόμισε στα όμορφα Λείβηθρα. Από την πεθερά της θα μάθαινε αργότερα τα διονυσιακά μυστικά που ο κ. Επαμεινώνδας δεν είχε ποτέ του διανοηθεί. Τα παιδιά και τα εγγόνια της θα γίνονταν στη συνέχεια μεγάλοι οινοπαραγωγοί αλλά και σοφοί ιερείς του Ορφέα και των Μουσών.

Η κ. Φίλα συνέχισε να ασχολείται με τις αγαπημένες της φιλανθρωπίες στην πόλη και ο κ. Επαμεινώνδας με τα πολιτικά και στρατιωτικά προβλήματα του τόπου. Τα αγόρια του κ. Επαμεινώνδα [και αργότερα τα παιδιά και τα εγγόνια τους] ακολουθούσαν τον βασιλιά στον πόλεμο και την ειρήνη.

Όταν οι βάρβαροι ήλθαν από την Ευρώπη και λεηλάτησαν το σπίτι, τα μόνα πολύτιμα πράγματα που βρήκαν ήταν το κρασί που ωρίμαζε στα πιθάρια και τα αμπέλια. Το κρασί το κατάπιαν σαν τις νεροφίδες και τα αμπέλια τα κατέστρεψαν. Οι

βάρβαροι πήγαν-ήλθαν πάνω-κάτω σε ολόκληρο τον τόπο, έκαναν καταστροφές και λεηλασίες, αλλά τελικά νικήθηκαν και εκδιώχθηκαν.

Όλη η ιστορία ήταν δυσάρεστη και πολύ πολύ θλιβερή. Ακόμη και στο ευχάριστο τέλος της, όταν δηλαδή νικήθηκαν. Γιατί κάποιοι από αυτούς σκότωναν τις γυναίκες τους και αυτοκτονούσαν για να μη πιαστούν αιχμάλωτοι.

Ο κ. Επαμεινώνδας πρόλαβε να δει το αγροτόσπιτο να ξανακτίζεται από τον μεγάλο του γιο και τα εγγόνια του. Όταν έκλεισε τα μάτια για να πάει κοντά στους προγόνους του και τον Αλέξανδρο, το αγροτόσπιτο έσφυζε και πάλι από ζωή.

Ε.Τ. Β' τάξη

Σ.Κ. Β' τάξη.

Εγώ ζωγράφισα πιθάρι και κοντά στο πιθάρι έχω ζωγραφίσει πέτρες.
Χ.Κ. Β' τάξη.

Ν.Ν. Β' τάξη.

Πιθάρι μέσα σε λάσπη με γράμματα. Γ.Σ. Ε' τάξη.

Α.Λ. Ε' τάξη.

Μολονότι υπήρξαν κάποιοι βασιλιάδες αντάξι-
οι της ιστορίας της Μακεδονίας [ανάμεσά
τους και συγγενείς της κ. Φίλας], η αντίστρο-
φή μέτρηση είχε ήδη αρχίσει.

Όταν αφεντικό ήταν ο κ. Επαμεινώνδας ο 6ος, τό-
σο το σπίτι όσο και όλο το αγρόκτημα γνώρισαν την
τελική τους καταστροφή. Γιατί, από αυτή τη γειτονιά
μπήκαν οι Ρωμαίοι από την γειτονική Ιταλία και κατέ-
λαβαν τη Μακεδονία.

Ευτυχώς και πάλι, ο νεώτερος κ. Επαμεινώνδας ή-
ταν ένα διορατικό αφεντικό που είχε φροντίσει έγκαι-
ρα να μαζέψει την οικογένεια, όλο το άμαχο προσω-
πικό και την περιουσία του σε μία μεγάλη και κρυφή
σπηλιά πάνω στον Ολυμπο, γνωστή από πάππου προς
πάππο μόνο στα αφεντικά της οικογένειας.

Σπίτι, χωράφια, ζώα, ελιές, όλα καταστράφηκαν.

Το μεγάλο κακό συνέβη το 168 πΧ. Ήταν δυστυχώς
η κατάληξη των ανταγωνιστικών εμφύλιων πολέμων
ανάμεσα στα αδελφά κράτη της Ελλάδας, κάποια από
τα οποία είχαν προσκαλέσει τους ξένους, δηλαδή
τους Ρωμαίους, για βοήθεια.

Γιατί, μη νομίζετε ότι τα πράγματα ήταν πολύ δια-
φορετικά από σήμερα. Τοπικισμοί και διχόνιες υπήρ-
ξαν μόνιμη, σχεδόν ενδημική ασθένεια στις ελληνικές
κοινότητες από τα αρχαία χρόνια, και η συνήθης αιτία
των συμφορών μας κατά την διάρκεια της ιστορίας.

Έτσι άρχισε η μακραίωνη περίοδος της ρωμαιο-
κρατίας στην Ελλάδα. Οι πόλεις της περιοχής σιγά-σι-
γά μαράζωσαν. Όταν μάλιστα οι Ρωμαίοι έκαναν α-
ποικία ρωμαϊκή το Δίον, η περιοχή σχεδόν εγκατα-
λείφθηκε. Ακόμη και ο τάφος του Ορφέα μεταφέρθη-
κε από τα Λείβηθρα στην περιοχή του Δίου...

Τα Τρία Πλατάνια άρχισαν να ρημάζουν και το ε-
ρειπωμένο μεγάλο σπίτι να θάβεται κάτω από τα ίδια
του τα ερείπια, τα φερτά χώματα και το δάσος.

Ελάχιστοι κάτοικοι είχαν μείνει σκόρπιοι σε όλη την περιοχή, ανάμεσα τους και αρκετά από τα εγγόνια του κ. Επαμεινώνδα. Μόνο οι απαραίτητοι δρόμοι και τα λιγοστά χωράφια θύμιζαν πλέον την ανθρώπινη δραστηριότητα στα Τρία Πλατάνια. Το τοπίο επανήλθε στη φυσική του κατάσταση για περισσότερο από δύο χιλιετίες.

Αφού πέρασαν μερικοί αιώνες, οι ελληνικοί τόποι ελευθερώθηκαν και πάλι, χάρη σε μια δική τους αυτοκρατορία, την βυζαντινή, που είχε πρωτεύουσα την πόλη του πρώτου χριστιανού αυτοκράτορα, του Κωνσταντίνου. Μερικά από τα εγγόνια του κ. Επαμεινώνδα αναζήτησαν την τύχη τους στην απέναντι ακτή, κοντά στην πρωτεύουσα της πρώτης αυτής χριστιανικής αυτοκρατορίας, την Κωνσταντινούπολη, και γύρω από την Μαύρη της Θάλασσα, με σκοπό να επιστρέψουν κάποτε.

Τα περισσότερα όμως έμειναν στη νέα πόλη που δημιουργήθηκε στη θέση του Ηρακλείου, δηλαδή στο κάστρο του Πλαταμώνα. Εδώ τους βρήκαν αργότερα νέοι κατακτητές από την Ευρώπη και στη συνέχεια οι Οθωμανοί από την Ασία, που έμειναν στον τόπο αυτό πολλούς αιώνες.

Κατά τη διάρκεια της Οθωμανικής αυτοκρατορίας τα εγγόνια του κ. Επαμεινώνδα μετακόμισαν στο Παντελεήμονον [Παλιό Παντελεήμονα] στην Πούρλια [Άνω Πόρρους], την [Παλιά] Λεπτοκαριά και την [Άνω] Σκοτίνα, όλα στον Όλυμπο.

Τον 20ο μΧ. αιώνα και μετά την απελευθέρωση των ελλαδικών τόπων, όλοι αυτοί, από τα χωριά του Ολύμπου αλλά και από τη Μαύρη Θάλασσα, ξαναγύρισαν στην όμορφη παραλία του ολυπικού πλαταμώνα: Τον σημερινό Πλαταμώνα, τους Πόρρους, τον Νέο Παντελεήμονα, την Σκοτίνα, τη Λεπτοκαριά. Στον Δήμο δηλαδή του Ανατολικού Ολύμπου. Έτσι,

2.200 χρόνια μετά την καταστροφή του αγροτόσπιτου, το τοπίο επρόκειτο και πάλι να γνωρίσει έντονη την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Ένας σύγχρονος κ. Επαμεινώνδας [κάπου 50ος στη σειρά των δισέγγονων του αρχαίου εκείνου Επαμεινώνδα] προχώρησε σε νέες εκχερσώσεις και δημιούργησε νέα χωράφια στην περιοχή. Δεν μπορούσε να φανταστεί ότι εκχερσώνοντας και σκάβοντας στο χωράφι του μετακινούσε και κατέστρεφε ό,τι είχε απομείνει κρυμμένο στη γη από το εξοχικό του πανάρχαιου εκείνου προπάππου του.

Σιγά-σιγά η περιοχή γέμισε καλοκαιρινά εξοχικά ξένων, πολύ μικρότερα βέβαια από εκείνο του αρχαίου κ. Επαμεινώνδα.

Αυτά συνέβαιναν μέχρι το 1997 μΧ.

Γιατί τότε... κατέφθασε επιτέλους ο εκσυγχρονισμός των εθνικών δρόμων και σιδηροδρόμων.

Έφρε στο δήμο Ανατολικού Ολύμπου μεγάλα μηχανήματα που άρχισαν να σκάβουν βαθειά ορύγματα για να κατασκευάσουν δρόμους, γραμμές και σήραγγες στα υψώματα του Ολύμπου, μεταξύ αυτών και κάτω από το μοναδικό πλαταμώνα του. Έτσι, έφθασε η ώρα για να έλθει στο φως και το μεγάλο αγροτόσπιτο της αρχαίας Μακεδονίας.

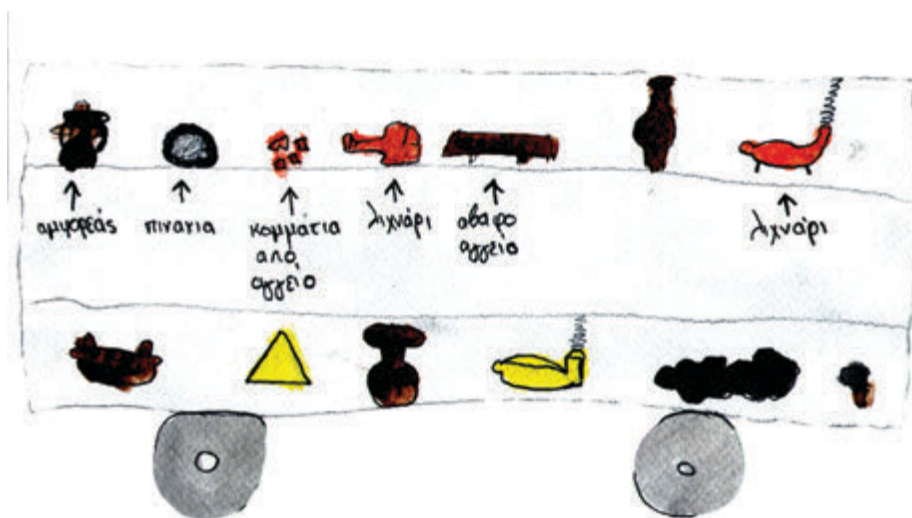
Η βιασύνη για να κατασκευαστούν τα νέα έργα ήταν πολύ μεγάλη.

Τεχνικοί και επιστήμονες άρχισαν να καταφθάνουν από διάφορα μέρη της Ελλάδος, προκειμένου να γίνει μία σωστική αρχαιολογική ανασκαφή και να σωθεί ό,τι είχε από το αρχαίο αγροτόσπιτο του κ. Επαμεινώνδα.

Μες στο χώμα, μες στη σκόνη...

Το Τρένο με τα Αρχαία

Μ.Ζ. Στ' τάξη

Μες στο χώμα, μες στη σκόνη σ' ένα άγριο αλώνι,
Δέκα άνθρωποι δουλεύουν, με τσαπάκια και φτιαράκια
κι έχουν μαύρα τα χεράκια.
Και μετά από μιά ώρα βλέπουνε μια κατηφόρα.
Κατεβαίνουν και κοιτάνε.

Βρίσκουνε μια πολιτεία με σκαλάκια και θηρία.
Και μετά, σαν την ξεθάβουν, πίνουν, ... χαίρονται, ... γλεντάνε.
Κι ύστερα το ξενυχτάνε.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ

Έ τάξη του Δημοτικού Σχολείου Πλαταμώνα

Το αρχαίο σπίτι, γραμμές τρένου, σή-
ραγγα με αγγείο, πέτρες από θεμέλια.
Θ.Γ. Α' τάξη.

Για να μη μοιάξει λίγο με τον αρχαιοκάπηλο [τον άνθρωπο δηλαδή που αποκαλύπτει τα αρχαία μόνο για το προσωπικό του όφελος] ο αρχαιολόγος φροντίζει ώστε η ανασκαφή [σωστική, δοκιμαστική ή συστηματική] να περιλαμβάνει την αποκάλυψη των αρχαίων πραγμάτων [σταθερών και κινητών] και την φροντίδα για το παρόν και το μέλλον τους [φύλαξη, καθαρισμό, συντήρηση, στέγαση, αποθήκευση, έκθεση]. Και επειδή η ανασκαφή [δηλαδή η αποκάλυψη του αρχαίου μέσα από το χώμα] μοιάζει με ένα καινούριο βιβλίο της ιστορίας του οποίου ο αναγνώστης πετά τις σελίδες αμέσως μετά την ανάγνωση, ο αρχαιολόγος επιδιώκει την περισυλλογή όσο το δυνατόν περισσότερων πληροφοριών κατά την διάρκεια της ανασκαφής. Με την βοήθεια του ημερολογίου της ανασκαφής, την φωτογράφιση, την βιντεοσκόπηση, την σχεδίαση-αποτύπωση των αρχαίων, την περιγραφή-καταγραφή τους, την περισυλλογή και μελέτη του παλαιο-περιβαλλοντολογικού υλικού, την ηλεκτρονική επεξεργασία των ευρημάτων, την βοήθεια διαφόρων θετικών επιστημών κα. Τέλος, μετά την μελέτη των αρχαίων, ο αρχαιολόγος επιδιώκει να μοιραστεί τη νέα γνώση που αποκτήθηκε από την ανασκαφή του και με τους άλλους ειδικούς αλλά και με τον υπόλοιπο κόσμο. Γιατί, όταν γνωρίζει κανείς καλύτερα το παρελθόν, μπορεί να φροντίσει πιο σωστά για το μέλλον.

Αφού [όπως λέει ο ποιητής] παρελθόν και παρόν είναι πάντα παρόν στο μέλλον.

Για την σωστική ανασκαφή των Τριών Πλατανιών, πρώτοι πρώτοι ήλθαν στον Πλαταμώνα δύο εκπρόσωποι από την Αρχαιολογία (δηλαδή την

Τρία Πλατάνια. Στην ανασκαφή.

Το τούνελ και ο άνθρωπος που δούλευε μες στο τρένο που έτρεχε. Αυτά τα μαύρα είναι πέτρες. Γ.Τ. Α΄ τάξη.

Το τρένο και κάτι ανθρώπια (αρχαιολόγοι). Α.Α. Α΄ τάξη.

Οι σιδηροδρομικές γραμμές, ο πιθεώνας. Α.Μ. Β΄ τάξη.

Οι σιδηροδρομικές γραμμές με κάρβουνα. Το αρχαίο σπίτι. Ο πιθεώνας. Γ.Μ. Β΄ τάξη.

Αρχαιολογική Υπηρεσία) που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή για να οργανώσουν και να εποπτεύσουν όσους θα δούλευαν στα αρχαία. Αμέσως μετά, κατέφθασαν οι αρχαιολόγοι.

Σε μια ανασκαφή, οι αρχαιολόγοι είναι αυτοί που πρέπει να φροντίζουν ώστε όλοι να δουλεύουν σωστά και οργανωμένα σε σωστούς και οργανωμένους χώρους. Αλλά δεν είναι οι μόνοι απαραίτητοι. Έτσι, αμέσως μετά ήλθαν οι φύλακες, οι συντηρητές, οι τοπογράφοι, οι αρχιτέκτονες, οι σχεδιαστές, οι κομπιουτεράδες, οι ειδικοί αρχαιολόγοι για το παλαιο-περιβάλλον κ.ά.

Οι εκπρόσωποι της Αρχαιολογίας φρόντισαν και για τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και τα αρχαιολογικά εργαλεία παντός είδους.

Μαζί με πολλούς εργάτες της γης από τα γύρω χωριά, οι νεοφερμένοι άρχισαν να ερευνούν προσεκτικά αλλά και βιαστικά το αρχαίο αγροτόσπιτο, που για μία ακόμη φορά έδινε δουλειές στους κατοίκους της περιοχής, έστω και χιλιάδες χρόνια αργότερα.

Όλα και όλοι πληρώνονταν από τους κατασκευαστές των σιδηροδρομικών γραμμών και των δρόμων, αφού η Αρχαιολογία ήταν μια φτωχή υπηρεσία, που δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει ένα τόσο μεγάλο έργο. Έτσι, όλα τα έξοδα βάρυναν τις επιχειρήσεις που λέγονταν ΕΡΓΟΣΕ και ΠΑΘΕ, και που η κανονική τους δουλειά ήταν να κατασκευάζουν δρόμους και τρένα.

Σκάβοντας, συντηρώντας και μελετώντας οι αρχαιολόγοι κατέληξαν στα πρώτα τους συμπεράσματα. Πρώτο πρώτο συμπέρασμα ήταν ότι το αγροτόσπιτο ήταν ένα από τα μεγαλύτερα, αν όχι το μεγαλύτερο που είχε βρεθεί μέχρι τότε στον ελληνικό χώρο.

Τα Τρία Πλατάνια.

Απανθρακωμένοι σπόροι ελιάς κατά την εύρεσή τους.

Σιδερένια εγχειρίδια και σπάτουλα.

Στην αρχική του φάση, το αγροτόσπιτο ήταν ένα ορθογώνιο κτήριο που είχε οργανώσει τους εσωτερικούς και τους υπόστεγους χώρους του γύρω από μια μεγάλη, ανοικτή αυλή. Είχε λίθινα θεμέλια, πλίνθινη ανωδομή και στέγη με κεραμίδια. Οικοδομήθηκε αρχικά στο δεύτερο μισό του 4ου αι. π.Χ. Ήταν σε χρήση έως τα χρόνια του βασιλιά Δημητρίου Πολιορκητή και καταστράφηκε βίαια, ίσως σε κάποια από τις γαλατικές επιδρομές μεταξύ των ετών 280-276 π.Χ.

Η νεότερη ελληνιστική φάση κτίστηκε αμέσως μετά την καταστροφή, με οικοδομικό υλικό και από τον ερειπιώνα. Τα κινητά ευρήματα έδειξαν στους αρχαιολόγους ότι στο αγροτόσπιτο κατοικούσαν καθημερινοί άνθρωποι των ελληνιστικών χρόνων.

Τα περισσότερα ήταν πήλινα σκεύη καθημερινής χρήσης με ποικιλία σχημάτων. Την οικοσκευή συμπλήρωναν διάφορα πήλινα και μεταλλικά μικροευρήματα. Πολλά βρέθηκαν μέσα σε ένα πηγάδι που προφανώς είχε στερέψει και το χρησιμοποιούσαν ως αποθήκη άχρηστων πια αντικειμένων.

Τα αρχαιο-βοτανολογικά ευρήματα έδειξαν ότι σημαντικό ρόλο στην ζωή του αγροτόσπιτου έπαιξαν το σταφύλι για την πρώιμη και η ελιά για την ύστερη ελληνιστική φάση. Εντοπίστηκαν επίσης σπόροι δίκοκκου και σκληρού σιταριού, ντυμένου κριθαριού, οσπρίων, κουκιών, φακής, μπιζελιών, βατόμουρου και κράνου.

Στρώμα καταστροφής της νεότερης φάσης

Πιθεώνας της παλιότερης ελληνιστικής φάσης.
Τα θεμέλια της νεότερης κατέστρεψαν κάποιους
από τους πίθους.

Οιηρός αμφορέας και πήλινοι τρο-
χήλατοι λύχνοι.

Δυστυχώς για τους αρχαιολόγους, προκειμένου να προχωρήσει ο εκσυγχρονισμός των ελληνικών σιδηροδρόμων, θα έπρεπε να καταστραφεί το αρχαίο αγροτόσπιτο. Μη μπορώντας να κάνουν περισσότερα, ζήτησαν από τους αρμόδιους στην Αθήνα να σωθεί από την καταστροφή ένα τουλάχιστον τμήμα του και να μεταφερθεί κάπου εκεί κοντά. Το αίτημα τους έγινε τελικά αποδεκτό.

Οι αρχαιολόγοι και ο γιος του σύγχρονου κ. Επαμεινώνδα σκέφθηκαν ότι καλό θα ήταν για τα παιδιά της περιοχής να ενημερωθούν για το σπάνιο αυτό εύρημα του τόπου τους.

Βλέπετε, ο γιος του τελευταίου κ. Επαμεινώνδα ήταν δάσκαλος.

Έτσι και άρχισε να γίνεται.

Νέος σιδηροδρομικός σταθμός Πλαταμώνα. Τμήμα του πιθεώνα του αγροτόσπιτου μεταφέρθηκε και στεγάστηκε μπροστά στον σταθμό.

Φαντάζομαι ένα τρένο

(Τα αρχαία, το τρένο και τα παιδιά)

Ι. Δημοτικό Σχολείο Πλαταμώνα

23 μαθητές

Διάρκεια προγράμματος: 3 ώρες

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η αφήγηση του παραμυθιού έγινε χωρίς πολλές λεπτομέρειες. Τα παιδιά προσπαθούσαν να επαναλάβουν το όνομα Επαμεινώνδας. Ρωτούσαν την έννοια της λέξης βάρβαρος.

Η ξενάγηση ήταν μάλλον ευκαιρία για περίπατο και λιγότερο για παρατήρηση. Τα παιδιά εντυπωσιάστηκαν από το μέγεθος του σπιτιού και του πύργου.

Η περιγραφή των ευρημάτων γινόταν κυρίως με σύγκριση ή παρομοίωση αντίστοιχων σύγχρονών τους και διατηρούνταν οι νέες ονομασίες, π.χ. πινάκιο, δηλ. πιάτο ή σκύφος (αγγείο πόσης), δηλ. ποτήρι.

Η ζωγραφική με θέμα *Το τρένο και τα αρχαία* έγινε χωρίς πρόσθετες κατευθύνσεις. Έντονη ήταν η επίδραση από την κινητικότητα και την παρεμβατικότητα ενός παιδιού, το οποίο εξαρχής έδειξε ενδιαφέρον για το παρακείμενο τούνελ. Έτσι ζωγράφισαν τούνελ, πέτρες-θεμέλια, και αρχαιολόγο. Οι πινελιές ήταν χονδρές και τα χρώματα έντονα.

Παράθεση ερωτήσεων Α' τάξης

1. Γιατί κάνετε αυτή τη δουλειά;
2. Αυτά τα αρχαία τα τοποθετείτε στο μουσείο;
3. Πόσο παλιά είναι αυτά που βρίσκετε;
4. Τι τα κάνετε αυτά που βρίσκετε;
5. Πώς μπορείτε και τα συναρμολογείτε;
6. Πώς γνωρίζετε ότι υπάρχει κάποιο πράγμα κάτω από το χώμα;
7. Γιατί τα βάζετε μέσα στο μουσείο;
8. Πώς σκάβετε;
9. Θα συνεχίσετε τη δουλειά σας για να βγάλετε και άλλα αρχαία από δω;
10. Τι πρέπει να κάνω για να γίνω αρχαιολόγος;

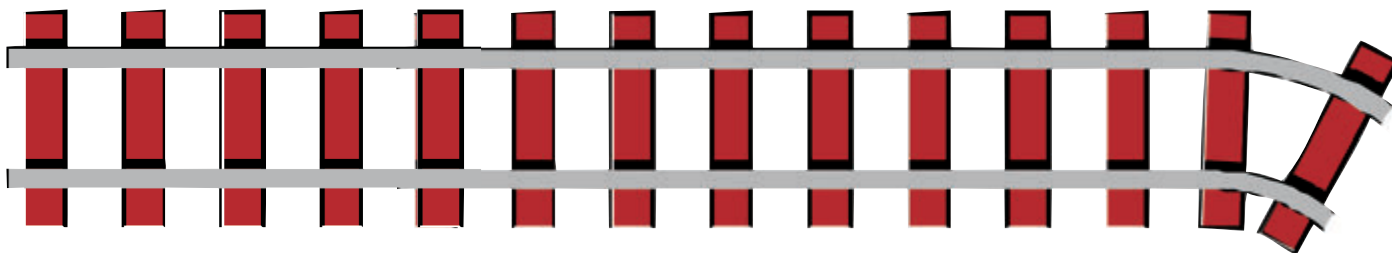
Γεωργία Γκαβανούδη

Ένα τρένο. Α.Σ.

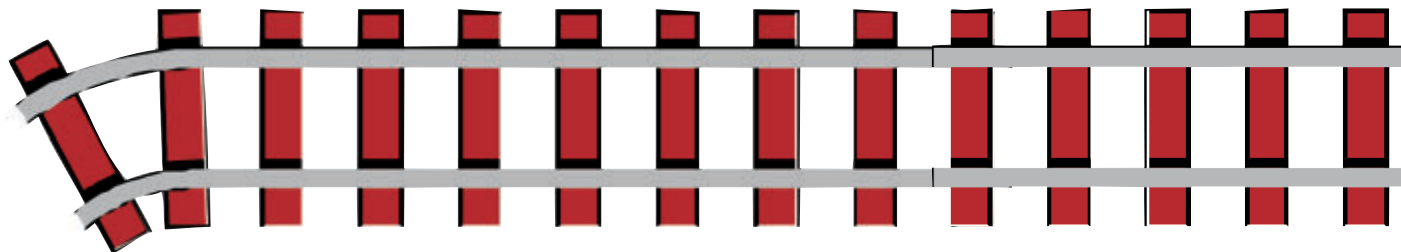
Φ.Π.

Το τρένο με τα αρχαία και το λυχνάρι.
Β.Δ.

M.Z.

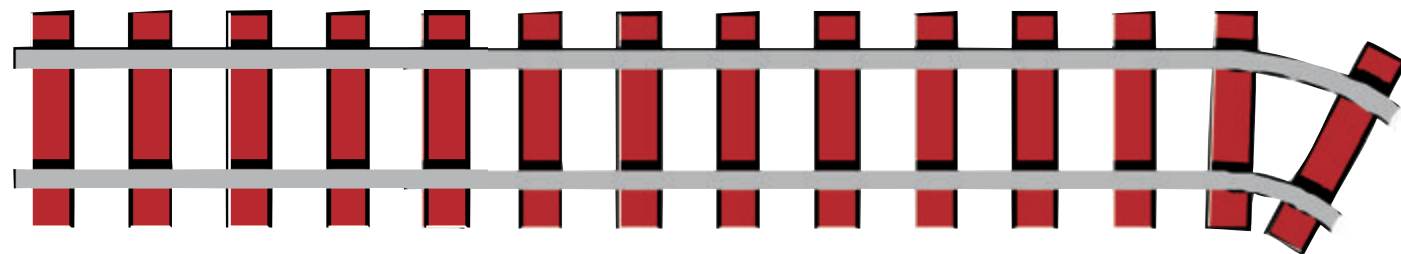

A.

A.

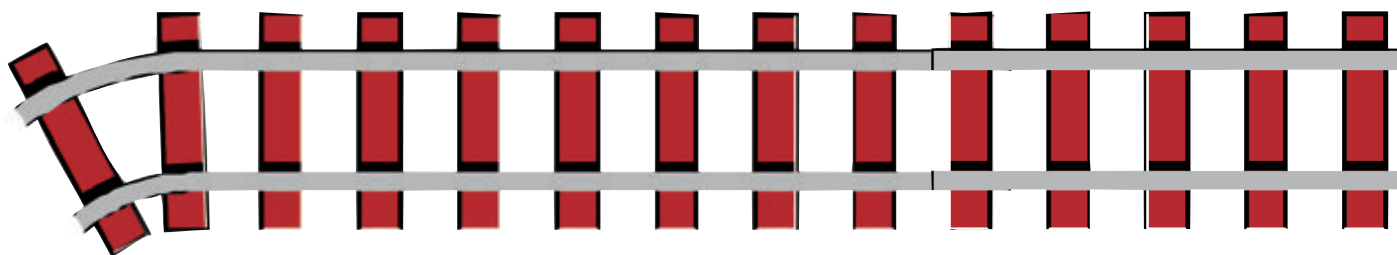

Το αρχαίο σπίτι. Α.Α.

Α' τάξη

Τα παλιά αρχαία. Χ.Τ.

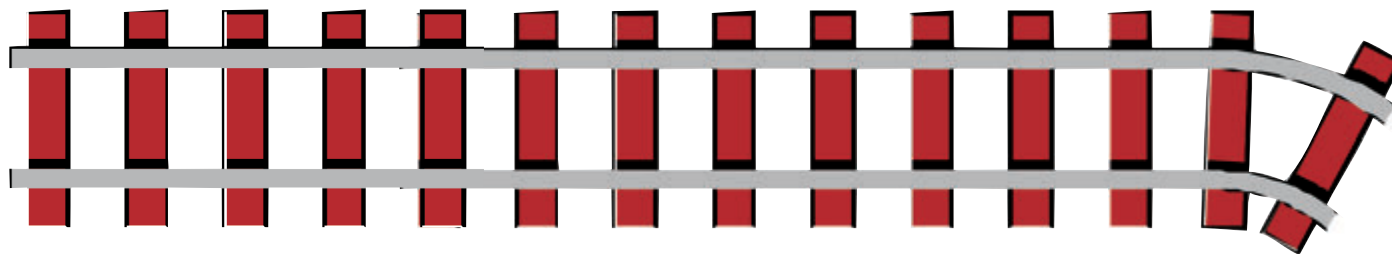

Άτιτλο. Π.Κ.-Α.Α

Άτιτλο. Π.Κ.-Α.Λ.

Έκανα έναν αμφορέα και μία αρχαιολόγο που τη λένε Γεωργία. Φ.Α.

Μετά από την ξενάγηση η αρχαιολόγος μάς είπε να ζωγραφίσουμε ό,τι θέλουμε αλλά να έχει σχέση με τον τίτλο που μας είπε εκείνη, την κυρία αρχαιολόγο εννοούσα.

Α!, και ξέχασα να πω τον τίτλο.

Ο τίτλος ήταν “Το τρένο και τα αρχαία.” ...

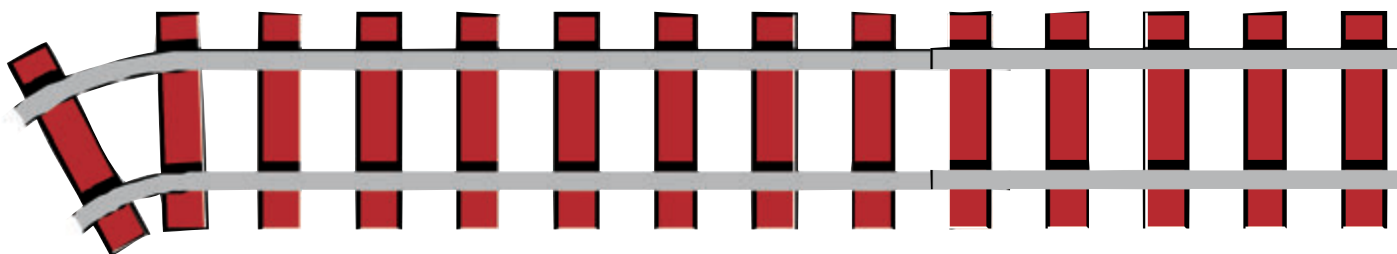
Φ.Α.

Φ.Α.

Το τούνελ με φώτα και το αρχαίο σπίτι.
Α.Τ.

Κ.Γ.

Σπηλιά με πέτρες και ένα αγγείο.
Κ.Ν.

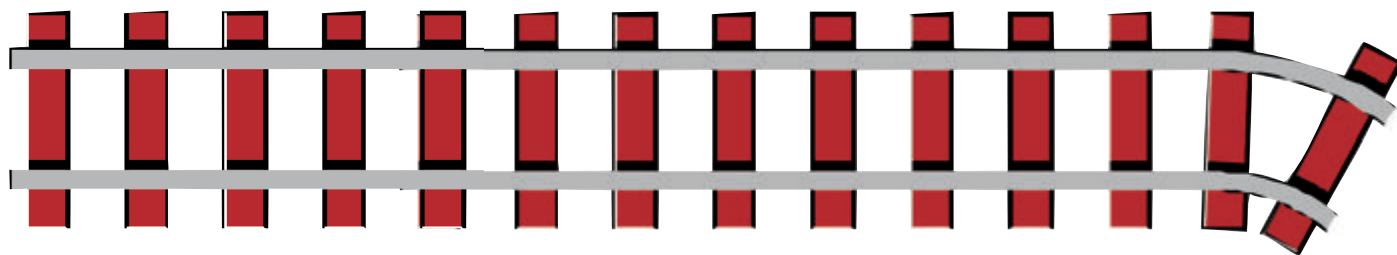
M.T.

E.T.

Α' τάξη

15 μαθητές

Διάρκεια προγράμματος: 3 ώρες

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η αφήγηση έγινε με περισσότερες λεπτομέρειες. Τα παιδιά παρατήρησαν τις εικόνες και κλήθηκαν να τις περιγράψουν. Κάθε περιγραφή ήταν νέα ώθηση στην αφήγηση. Ήταν προσεκτικά και είχαν ελάχιστες απορίες σχετικά με την *αρχαία οικογένεια*. *Θυμόντουσαν* την αρχαία ονομασία του τόπου (Φίλα) και την επαναλάμβαναν.

Κατά την ξενάγηση άκουγαν με προσοχή για τον *αποθηκευτικό χώρο*. Περιπατούσαν προσεκτικά.

Πρόσεχαν και κατανοούσαν τη λειτουργικότητα των αντικειμένων. Επηρεάστηκαν και ζωγράφισαν πολλά από αυτά. Στη ζωγραφική ήταν αρκετά επικεντρωμένα στο θέμα τους. Φάνηκε ότι μνημόνευσαν πολλά σχήματα αγγείων: αμφορείς, πιθάρια, νόμισμα, ζάρι, δρεπανάκι, αγνύθα. Συχνά τα αγγεία τοποθετούνταν πάνω σε γραμμή-«ράφι».

Έγινε αναφορά στη διαδικασία συντήρησης των αντικειμένων και είδαν σχετικό φωτογραφικό υλικό.

Πριν από την τελική συζήτηση κάθε παιδί «διάβαζε» την εικόνα που είχε φτιάξει και έκανε μόνο του σχόλια. Από τη συζήτηση ήταν εμφανές ότι κατανόησαν το μέγεθος του σπιτιού και τη μοναδικότητά του ως προς αυτό. Με αφορμή την ερώτηση «ποιο αντικείμενο σας θυμίζει τι ;» ανέφεραν τα εξής: τον αμφορέα ως στάμνα, τα πινάκια ως πιάτα, τους σκύφους ως ποτήρια. Κατόπιν τονίστηκε η ομοιότητα των βασικών αναγκών για όλους τους ανθρώπους ανά τους αιώνες, ώστε να μειωθεί η απόσταση από τον αρχαίο άνθρωπο. Έγιναν, επίσης, συνδυασμοί όπως: λυχνάρι-Αλαντίν, πιθάρι-Διογένης.

Παράθεση ερωτήσεων πρώτου τμήματος Β' τάξης.

1. Γιατί το νόμισμα είναι πράσινο;
2. Πού τα βρήκαν αυτά τα κεραμίδια;
3. Τι έβαζαν μέσα στο αγγείο με τις τρύπες (ηθμό);
4. Τι έριχναν μέσα στο λάκκο;
5. Γιατί είχαν τον πύργο;
6. Τι έβαζαν μέσα στα μικρά αγγεία;
7. Τι έβαζαν μέσα στα πιθάρια;
8. Πού θα πάνε όλα αυτά τα αγγεία;
9. Γιατί σκάβουν αργά και έχουν και σκουπάκια;

Γεωργία Γκαβανούδη

Ένα τρένο με αρχαία. Χόρτα, γραμμή,
αρχαίο πιάτο, αρχαίο βάζο, αρχαίο ποτήρι.
Ουρανός, ήλιος. Δ.Τ.

14 μαθητές

Διάρκεια προγράμματος: 3 ώρες

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά την αφήγηση του παραμυθιού τα παιδιά ενδιαφέρθηκαν εξ αρχής και επιθυμούσαν να επεξηγούν τα ίδια τις εικόνες.

Στην ξενάγηση κατανόησαν αμέσως τη χρήση της *αποθήκης* και του *πύργου*, τα οποία θαύμασαν ιδιαίτερα.

Στον χώρο των βιτρινών εντυπωσιάστηκαν από τις αγνύθες και τον τρόπο με τον οποίο εκτίθονταν καθώς και τα λυχνάρια. Όντας δίπλα στον εργασιακό χώρο των συντηρητών ρωτούσαν για τη δουλειά τους και τους δίνονταν πληροφορίες τόσο προφορικά όσο και μέσω φωτογραφιών (ζήτησαν επεξηγήσεις για τη συντήρηση νομισμάτων).

Στο στάδιο της ζωγραφικής τα παιδιά θεώρησαν το θέμα δεσμευτικό και αποφάσισαν να ακολουθήσουν πιο ελεύθερα το δρόμο της απόδοσης αγγείων. Έτσι είδαμε αμφορείς και πιθάρια διακοσμημένα, νομίσματα, ακόμη και αγγείο με σπόρους.

Τελικά, με πολύ άνεση και ευχαρίστηση τα παιδιά έδειξαν το καθένα τη ζωγραφιά του και έλαβαν θετικά τα μηνύματα για τη σπουδαιότητα των ευρημάτων για τον τόπο τους.

Παράθεση ερωτήσεων δεύτερου τμήματος Β' τάξης

1. Γιατί τα νομίσματά τους ήταν τόσο μεγάλα;
2. Γιατί χρησιμοποιούσαν το μεγάλο λάκκο και γιατί τον είχαν κοντά στο σπίτι τους;
3. Γιατί είχαν την εστία στο κέντρο του δωματίου τους;
4. Γιατί τα λυχνάρια ήταν τόσο μικρά;
5. Τι ήταν οι αγνύθες;
6. Τι ήταν οι πεσσοί;
7. Γιατί τα πιθάρια τα έφτιαχναν τόσο μεγάλα;
8. Τι λέγονται μυροδοχεία;

Γεωργία Γκαβανούδη

Σιδηροδρομικές γραμμές. Ο πιθεώνας. Π.

Ε.Κ.

Οι αρχαιολόγοι μας έδειξαν πολλά αρχαία πράγματα: όπως τις αγνύθες που έβαζαν στον αργαλειό οι γυναίκες παλιά, τα πιάτα που τρώγανε και τα ποτήρια που έπιναν νερό, κρασί κ.ά. Μας έδειξαν πολύ μεγάλα πιθάρια που τα χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι Έλληνες βάζοντας μέσα κρασί, λάδι, ελιές, σιτάρι και διάφορους σπόρους.

Είδαμε τους τοίχους απ' τα σπίτια που μένανε και τα κεραμίδια που πέσανε από τις στέγες των σπιτιών. Επίσης μας έδειξαν και διάφορα νομίσματα που χρησιμοποιούσαν εκείνη την εποχή. Μας έδειξαν και παλιά εργαλεία που βρέθηκαν στην ανασκαφή. Ακόμα μας έδειξαν και διάφορα πήλινα αγγεία και διάφορους αμφορείς.

Έτσι πήραμε μια ωραία εικόνα για το πώς ζούσαν οι αρχαίοι μας πρόγονοι.

Ε.Κ.

Εμένα μου έκανε εντύπωση πώς έκαναν τόσο μεγάλο σπίτι, πώς έφτιαξαν τα πιθάρια και πώς τα φτιάχνανε όλα εκείνα τα πράγματα...

Πιο πολύ μου άρεσε όταν μας είπαν για το Μέγα Αλέξανδρο και για τον κύριο Επαμεινώνδα. Κρίμα που έφυγε, αυτό εμένα δε μου άρεσε.

Α.Ζ.

A.Z.

Μου έκανε εντύπωση το πολύ μεγάλο σπίτι.
Πολλή εντύπωση μου έκανε ένα πιάτο με μια υπογραφή.

K.P.

Εμένα μ' άρεσε πιο πολύ απ' όλα ένα κεφάλι από άγαλμα μικρό.

Π.

Μας έδειξαν πώς έπλεναν τα
αρχαία.

Μας έβαλαν να ζωγραφίσου-
με ένα τρένο και αρχαία.

Τα αρχαία δεν τα πετύχαμε
όλοι και τόσο καλά.

O.K.

O.K.

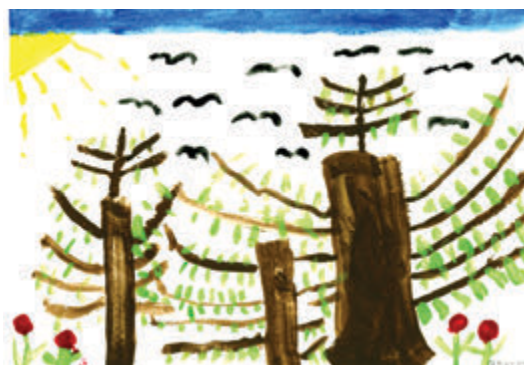
Σ.K.

Μια μέρα πήγαμε σε έναν αρχαιολογικό χώρο. Εκεί μας ξενάγησαν. Είδαμε πολλά πράγματα: προθήκες, πιθάρια, αμφορείς, τα θεμέλια ενός σπιτιού κ.ά. Στο τέλος ζωγραφίσαμε ένα τρένο και αυτά που είδαμε. Εκεί που πήγα πέρασα πολύ ωραία.

Όταν γυρνούσαμε ακούσαμε το κελάηδημα ενός πουλιού.

Σ.

Γ.

Και στο τέλος τέλος μας ρωτούσαν τι μας εντυπωσίασε.

Εγώ είπα οι αρχαιολόγοι που έπλεναν και σκάλιζαν τα αρχαία.

A.M.

Χθες πήγαμε στον αρχαιολογικό χώρο. Εκεί είδαμε ένα χελιδόνι που έπαιρνε λάσπη για να φτιάξει τη φωλιά του. Όταν πήγαμε είδα ένα σπίτι ξύλινο. Μέσα είχε εργάτες που καθάριζαν πέτρες. Μας είπαν μια ιστορία για έναν Επαμεινώνδα που ακολούθησε τον Αλέξανδρο στην Ασία. Τους κάναμε ερωτήσεις για να ξέρουμε και εμείς....

Είχαν δύο σκυλιά και μας τρόμαζαν.

N.N.

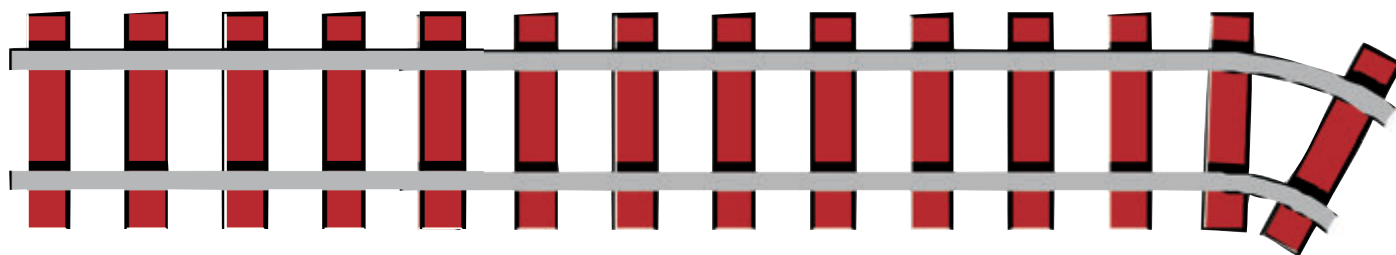

Σ.Γ.

Δ.

Β' τάξη

Μ.Β.

Τρένο και κάτω αμφορείς, ζάρι, πι-
νάκια. Ρ.Γ.

Μια κανάτα με πολλά χρώματα. Κόκκινο, μπλε και πράσινο. Έχει στη μέση ένα τριαντάφυλλο. Γ.Σ.

Σήμερα πήγαμε με την τάξη μου στην Αρχαιολογία. Η διαδρομή ήταν πολύ ευχάριστη. Όταν φτάσαμε, καθίσαμε σε κάτι τραπεζάκια. Εκεί η κυρία Γεωργία μας είπε ένα παλιό παραμύθι με έναν Βασιλιά και την οικογένειά του. Μετά πήγαμε σε ένα μεγάλο σπίτι που ήταν γκρεμισμένο και είδαμε μόνο τα δωμάτια. Είδαμε την αποθήκη με τα μεγάλα πιθάρια, που εκεί έβαζαν τα τρόφιμά τους.

Σε ένα τετράγωνο μικρό τοίχο άναβαν φωτιά και έκαναν το φαγητό τους. Μας είπαν ότι κοντά στο σπίτι υπήρχε ένας πύργος και από εκεί κοιτούσαν αν ερχόταν οι εχθροί. Όταν τους έβλεπαν να έρχονται, αυτοί κρύβονταν μέσα σ' αυτό. Επίσης στο σπίτι αυτό υπήρχαν πολλοί υπηρέτες.

Επειδή δεν υπήρχαν τότε σκουπιδοτενεκέδες, έσκαβαν έναν μαγάλο χώρο και εκεί έριχναν τα σκουπίδια τους. Είδαμε πολλά σπασμένα χερούλια από κανάτες, ποτήρια.

Οι γυναίκες στα παλιά τα χρόνια κεντούσαν ρούχα, χαλιά, τραπεζομάντηλα και άλλα. Όλα αυτά τα έκαναν με τον αργαλειό. Η αρχαιολόγος μάς έδειξε βάζα που τα χρησιμοποιούσαν για να βάζουν κολόνιες. Μας έδειξαν κοσμήματα και νομίσματα που από την μία μεριά είχαν τον βασιλιά και από την άλλη άλλα πολλά σχέδια. Μέσα σ' ένα πιάτο υπήρχαν κουκούτσια από ελιές και αμπέλια.

Μετά πήγαμε και ζωγραφίσαμε αρχαία πράγματα που είχαμε δει...

Η εκδρομή αυτή θα μου μείνει αξέχαστη γιατί έμαθα πώς ζούσαν οι αρχαίοι Έλληνες.

Γ.Σ.

Ζωγράφισα νομίσματα και ένα σπασμένο κανατάκι. Ένα πιθάρι και πιάτα. Αυτά που ζωγράφισα ήταν παλιά.

Μ' αρέσουν τα αρχαία. Μ' αρέσει να διαβάζω πολύ γι' αυτά.

Μετά πήγαμε και μας έδειξαν τα αρχαιολογικά ευρήματα. Μας έβγαλαν και έξω να δούμε πώς μαγείρευαν, πώς κοιμόντουσαν κ.τ.λ.

Δεν είχανε φορητό για να τα παίρνει [τα σκουπίδια] γι' αυτό έσκαβαν και τα πετούσαν. Αλλά τα σκέπαζαν.

Αυτά που πετούσαν δεν ήταν σκουπίδια. Ήταν πιάτα, κούπες και άλλα πολλά.

Μ.Τ.

Χθες με την τάξη μου πήγαμε στον αρχαιολογικό χώρο. Εκεί κάθισα σε θρανίο και μας έδωσαν ένα βιβλίο. Όταν τα είδαμε μας είπαν ένα παραμύθι...

Πριν φύγουμε ζωγραφίσαμε πεταλούδες.

Σ.Κ.

Ένα τρένο με αρχαία μέσα και έξω: ζάρι, σκύφος, αγγείο με κρασί, νομίσματα. Δ.Ζ.

Δ.Ζ.

Χθες με την τάξη μου πήγαμε να μάθουμε για τα αρχαία χρόνια.
Τα αρχαία χρόνια ήταν καλύτερα γιατί ήταν όμορφα εκεί..
Είδαμε και μικρά διαμάντια εκεί που πήγαμε να δούμε τα αρχαία ευρήματα.
Είδα και ένα μενταγιόν. Μερικές στάμνες ήταν σπασμένες.
Οι αρχαιολόγοι τα καθάριζαν για να γίνουν όμορφα.

Δ.Ζ.

Πηγαίνοντας στον αρχαιολογικό χώρο σκε-
φτόμουν τι θα έβλεπα.

Φανταζόμουν ότι θα έβλεπα τους ανθρώ-
πους της παλιάς εποχής. Να κινούνται όπως
τότε.

Μ.Φ.

Χθες που πήγαμε σε έναν αρχαιολογικό χώρο
μου έκανε εντύπωση ένα πολύ μεγάλο σπίτι που
ήταν κατασκευασμένο πριν από πολλά χρόνια.

Περνώντας οι κακοί το είχαν διαλύσει δύο
φορές.

Β.Δ.

Ένα τρένο και τριγύρω αρχαία: λυχνάκια, ζάρι, κεφάλι ειδωλίου, δρεπανάκια, σκύφοι, πινάκια. Β.Δ.

X.T.

Εγώ στο χαρτί μου ζωγράφισα ένα τρένο που έχει ξεκινήσει με πολλούς ανθρώπους και φεύγουν.

Από κάτω έχει λουλουδάκια. Ο ουρανός δεν έχει σύννεφα και ο ήλιος ζεσταίνει τη γη.

Ο ουρανός είναι γεμάτος από καπνούς του τρένου.

Ο ουρανός έπειτα είναι γεμάτος από πουλιά.

Το τρένο μου έχει χρώμα μαύρο.

X.T.

Σήμερα το πρωί πήγαμε μία εκδρομή με την τάξη μου. Ξεκινήσαμε όλοι μαζί με τα πόδια και πήγαμε στην Αρχαιολογία. Πήραμε ένα μπουκαλάκι νερό και ένα καπελάκι μαζί μας για να μη μας καίει ο ήλιος.

Καθίσαμε και μία κυρία μας διάβασε ένα βιβλίο για τα αρχαία.

Μετά μας πήγαν και μας έδειξαν πιθάρια, γκρεμισμένα σπίτια και αρχαίες πέτρες.

Δ.Τ.

Αυτό το τρένο έχει αρχαία και τα πεγαίνει στον αρχαιολογικό χώρο. Μ.Φ.

Τ.Σ.

Τρένο με αρχαία. Κάτω από το τρένο αρχαίες πέτρες και χόρτα. Μέσα στο τρένο αρχαία πιάτα, αρχαίες πέτρες και πολλά άλλα αγγεία. Π.

Μου έκανε πάρα πολύ εντύπωση όλος ο χώρος και τα διάφορα αντικείμενα που υπήρχαν εκεί. Υπήρχαν παλιά κεραμίδια, μεγάλα πήλινα πιθάρια, που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι για διάφορες δουλειές, και μεγάλες σιδερένιες βελόνες που είχαν για να ράβουν. Επίσης υπήρχαν παλιά λυχνάρια, μισοσπασμένα βάζα και κούπες, αρχαία δοχεία και πολλά απομεινάρια από τα πιάτα και τα ποτήρια που χρησιμοποιούσαν.

Εντύπωση μου έκανε και ένας χώρος που τον είχαν για να πετάνε τα σκουπίδια. Αυτά είδα στην Αρχαιολογία, και μου κάνανε πάρα πολύ εντύπωση.

Επίσης μου άρεσε πολύ η δουλειά από όλους που εργάζονταν εκεί.

Π.

Εγώ σήμερα, μόλις πήγα στο σχολείο, ήθελα με χαρά να δω τον αρχαιολογικό χώρο. Μόλις φτάσαμε εκεί, γνωριστήκαμε με τους αρχαιολόγους.

Μετά μας είπαν μια πολύ ωραία ιστορία, που εμένα μου άρεσε πάρα πολύ.

Μετά από λίγη ώρα πήγαμε και είδαμε το παλιό και χαλασμένο σπίτι.

Είδαμε τα μεγάλα πιθάρια, δηλαδή εκεί που βάζαν το κρασί, τις ελιές, το λάδι, και άλλα πολλά. Είδαμε ένα τετράγωνο και ψηλό πράγμα που εκεί βάζαν φωτιά και έφτιαχναν τα φαγητά τους. Εκεί είδαμε μια τεράστια τρύπα. Αυτή η τρύπα φτάνει περίπου τα 7 μέτρα και λένε ότι κοντεύουν να βρούνε νερό...

Τ.Σ.

Χτες το πρωί που πήγα στο σχολείο, πήγαμε εγώ και οι μαθητές μου κάπου που είχε πολύ αρχαία πράγματα.

Είχε κάτι λυχνάρια που έβαζες μέσα στην τρύπα λάδι και έβγαине μια κλωστούλα, της έβαζες φωτιά και έφεγγε.

Είχε κάτι πιθάρια που έβαζαν μέσα κρασί, λάδι, τρόφιμα και άλλα πολλά.

Είχε πολλούς αμφορείς σπαμένους, πολλά πιάτα, σχέδια από αγγεία και άλλα. Είχε ένα μεγάλο λάκκο που έριχναν μέσα τα σκουπίδια.

Ν.Π.

Ν.Π.

17 μαθητές

Διάρκεια προγράμματος: 3 ώρες

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τα παιδιά με ιδιαίτερη προσοχή άκουγαν την ιστορία για την εξέλιξη του ανασκαφικού χώρου στους αιώνες και συμμετείχαν στη διήγηση.

Ξεναγήθηκαν στις σπουδαιότερες θέσεις της ανασκαφής και απάντησαν εύκολα σε ερωτήσεις όπως: «Τι νομίζετε ότι είναι αυτό που βλέπετε;» ή «πώς φαντάζεστε ότι ήταν εδώ παλιά;» Με προσοχή παρακολούθησαν την περιγραφή των εκθεμάτων στην αίθουσα των βιτρινών. Έντονο ενδιαφέρον έδειξαν για τις εργασίες συντήρησης και είδαν από κοντά τον τρόπο καθαρισμού κεραμικών αντικειμένων.

Στις ζωγραφιές τους, σε μεγάλο ποσοστό, ακολούθησαν το θέμα « Το τρένο με τα αρχαία». Προσπάθησαν να αποδώσουν πολλά από τα αγγεία που είχαν δει.

Έδειξαν τις δημιουργίες τους αναφέροντας τι ακριβώς είχαν απεικονίσει. Συζητήσαμε για όσα είχαν δει και προέκυψε ότι εντυπωσιάστηκαν από το μέγεθος του σπιτιού, τη χρήση του αποθέτη και τις εργασίες συντήρησης.

Παράθεση ερωτήσεων Γ' τάξης

1. Πώς κατάλαβαν οι αρχαιολόγοι ότι υπήρχαν αρχαία σ' αυτή τη θέση;
2. Πώς δε σπάζουν τα ευρήματα, όταν σκάβουν;
3. Πώς μπορούσαν και έβρισκαν τα κομμάτια οι συντηρητές;
4. Πώς οι αρχαίοι μπορούσαν να κουβαλήσουν τόσο βαριά πιθάρια;
5. Πώς δεν καταστράφηκαν;
6. Πώς ένας τόσο μεγάλος πύργος θάφτηκε και καταστράφηκε;
7. Πώς έφτιαξαν τόσο μεγάλο σπίτι;
8. Πώς έχουν την υπομονή οι συντηρητές και κάνουν αυτή τη δουλειά;
9. Πού έβρισκαν το μόλυβδο που κολλούσαν τα πιθάρια;
10. Από πού αγόραζαν τα αγγεία;

Γεωργία Γκαβανούδη

Τρένο με αμφορείς και άλλα πράγματα. Έχει και πολλούς ανθρώπους.
Δ.Κ.

Κ.Κ.

Την Παρασκευή πήγαμε σ' έναν αρχαιολογικό χώρο με τους συμμαθητές και τη δασκάλα μου. Όταν φτάσαμε μας καλωσόρισαν οι αρχαιολόγοι και μερικοί συντηρητές αρχαιοτήτων. Πρώτα γνωριστήκαμε και μετά μία κοπέλα μας είπε μια ιστορία που έλεγε για τον κ. Επαμεινώνδα, που είχε χτίσει ένα μεγάλο σπίτι που κάηκε, κι ο εγγονός του που είχε χτίσει ένα ακόμα πιο μεγάλο.

Κ.Κ.

Εμένα με εντυπωσίασε ο αμφορέας που βρέθηκε στο σκουπιδότοπο και οι συντηρητές τον συναρμολόγησαν.

Σ' αυτόν τον αρχαιολογικό χώρο θα ήθελα να ξαναπάω.

Ένα τρένο με πολύχρωμα βαγόνια που κουβαλάει αγγεία. Τα αγγεία είναι: ένα μενταγιόν, ένα αγγείο, ένα πιάτο και μία κανάτα.

Η μέρα είναι πολύ όμορφη.

Φυσικά όμως με το πολύχρωμο τρένο.

Κ.Κ.

K.K.

Ένα τρένο που κουβαλάει παλιά αγ-
γεία: λυχνάρια, αμφορείς, ειδώλια.
Γ.Α.

«Εδώ γίνονταν έργα για τη νέα γραμμή του τρένου»: είπε η αρχαιολόγος. Καθώς έσκαβαν βρέ-
θηκαν στα ερείπια ενός αρχαίου σπιτιού. Μετά ήρθαμε εμείς οι αρχαιολόγοι και αρχίσαμε τις α-
νασκαφές. Και σαν παραμύθι μας διηγήθηκε την ιστορία αυτού του σπιτιού.

Καθώς μας μιλούσε εγώ με τη φαντασία μου ταξίδευα στην αρχαιότητα και προσπαθούσα να
δω τον τόπο μου πώς ήταν εκείνη την εποχή.

Έβλεπα πολεμιστές με ασπίδες και δόρατα και το Μέγα Αλέξανδρο με το στρατό του να περ-
νά δίπλα από το σπίτι. Ανθρώπους να δουλεύουν στα αμπέλια και άλλους στις ελιές. Μου άρεσε η
ιστορία του σπιτιού.

ΑΝΩΝΥΜΟ

Α.Α.

Ζωγράφισα ένα τρένο με αγγεία, και είναι όμορφα. Τα μεταφέρει στο σταθμό. Δ.Ν.

Ταξίδευα στον κόσμο μου και σκεφτόμουν πώς θα ήταν τότε. Σκεφτόμουν επίσης ότι θα έλεγα σε όλους ότι είχαμε ένα αρχαίο σπίτι δίπλα μας.

Όταν τελειώσανε την ιστορία πήγαμε με τη σειρά εκεί που ήταν το σπίτι. Το σπίτι αυτό είχε καεί. Ανακαλύψανε πολλά καντήλια, αγγεία, κοσμήματα και πολλά άλλα. Μας δείξανε επίσης πώς ήταν όταν τα βγάζανε και πώς ήταν όταν τα συντηρούσαν. Στο τέλος μας ζήτησαν να τους ζωγραφίσουμε κάτι από αυτά που είδαμε. Ύστερα λέγαμε τίνος ήταν η κάθε ζωγραφιά. Εγώ τελείωσα τελευταία. Τότε όλοι με περιμένανε. Όταν τελείωσα το χέρι μου είχε μουδιάσει. Μου έκανε εντύπωση πώς οι άνθρωποι ζούσαν όλα αυτά τα χρόνια με τόσα πλούτη.

Ν.Γ.

Γ.Ν.

Ν.Γ.

Μετά μας πήγαν εκεί που είχαν μαζέψει ό,τι βρήκαν από το σπίτι. Στη βιτρίνα είδαμε ενδιαφέροντα πράγματα. Είδαμε μικρά ειδώλια, πιάτα, ποτήρια, καντηλάκια, μισοσπασμένες στάμνες και άλλα πολλά. Μας έδειξαν πώς τα καθαρίζαν και πώς τα κολλούσαν. Μετά μας έβαλαν να ζωγραφίσουμε ό,τι είδαμε. Εγώ ζωγράφισα ένα τρένο, ένα πιθάρι, μία στάμνα.

Θα ήθελα όταν μεγαλώσω να γίνω αρχαιολόγος.

Γ.Ν.

Ένα πιθάρι, ένα λυχνάρι κ.ά. Π.Ν.

Ένα ζάρι, ένα πιάτο, ένα πιθάρι, μία στάμνα και ένα ποτήρι. Σ.Τ.

Τρένο με αγγεία. Ρ.

Τρένο με αγγεία. Μ.Α.

Μας είπαν για ένα παραμύθι με τον Επαμεινώνδα το 2ο και για τον Επαμεινώνδα τον 1ο. Εκείνο το παραμύθι ήταν αλήθεια. Και πώς το ξέρω εγώ; Το ξέρω γιατί μας έδειξαν την αποθήκη όπου βάζαν μέσα διάφορες τροφές.

Μετά πήγαμε σε ένα ξύλινο σπιτάκι που είχαν ό,τι έβρισκαν εκεί: κολιέ, ειδώλια, αμφορείς και άλλα.

Εκεί δούλευαν συντηρητές που τα καθαρίζαν και τα κολλούσαν σαν ένα παζλ. Μόνο που ήταν πάρα πολλά και χρειαζόταν επιμονή.

Ρ.

Ένα λυχνάρι, ένα πιάτο, δύο δρεπάνια, ένας αμφορέας, ένα ειδώλιο και οι γραμμές του τρένου. Β.Κ.

Β.Δ.

Τρένο που κουβαλάει διάφορα σκεύη: πιθάρια, λυχνάρια. Μ.Σ.

Γ.Μ.

Ήταν μια πολύ ωραία μέρα για να πάμε εκδρομή.
Ο ήλιος ήταν λαμπερός. Στο δρόμο είχε πολλή ζέστη απ' τον πολύ ήλιο. Εκεί που πηγαίναμε, είπαμε κι ένα τραγουδάκι. Περάσαμε πολλά σπίτια και φτάσαμε στον αρχαιολογικό χώρο. Εκεί μία κυρία μας είπε μία ιστοριούλα από τα παλιά χρόνια.
Αυτήν την επίσκεψη στα «Τρία πλατάνια» θα ήθελα να την ξανακάνω.

Γ.Μ.

Αυτό που μου έκανε εντύπωση είναι πώς οι αρχαιολόγοι, βρίσκοντας όλα αυτά τα αντικείμενα, καταλαβαίνουν σε πια εποχή βρίσκονται.

Η επίσκεψη αυτή μου άρεσε πάρα πολύ, γιατί ήταν κάτι το διαφορετικό, και η κυρία μας υποσχέθηκε πως θα επισκεφτούμε κι άλλους τόπους με ενδιαφέρον σαν κι αυτόν.

Μ.Σ.

Νόμισμα. Ε.Α.

Την Παρασκευή πήγαμε η Γ' τάξη επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο «Τρία Πλατάνια».

Μόλις φτάσαμε εκεί, μια κυρία που εργάζεται στο μουσείο μας διηγήθηκε την ιστορία του Πλαταμώνα τα χρόνια που έζησε ο Μέγας Αλέξανδρος.

Μετά μας πήγαν όλα τα παιδιά στο χώρο όπου γίνονται ανασκαφές. Είδαμε τους αρχαιολόγους να σκάβουν πολύ προσεκτικά το χώμα. Λίγο πιο πέρα υπήρχαν τα θεμέλια ενός σπιτιού και στη μέση ήταν η εστία.

Μπήκαμε στο μουσείο και είδαμε διάφορα αγγεία, νομίσματα και παλιά κοσμήματα κλεισμένα μέσα στις βιτρίνες. Μας έδειξαν πώς ήταν τα διάφορα κομμάτια των αγγείων και πώς έγιναν όταν τα ένωσαν μεταξύ τους. Εμείς ρωτούσαμε για ό,τι μας φαινόταν παράξενο ή για ό,τι δεν καταλαβαίναμε.

Ε.Α.

Τα παλιά χρόνια, την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου, οι πρόγονοί μας έχτισαν εκεί ένα μεγάλο αγροτικό σπίτι, το μεγαλύτερο που βρέθηκε σε όλη την Ελλάδα.

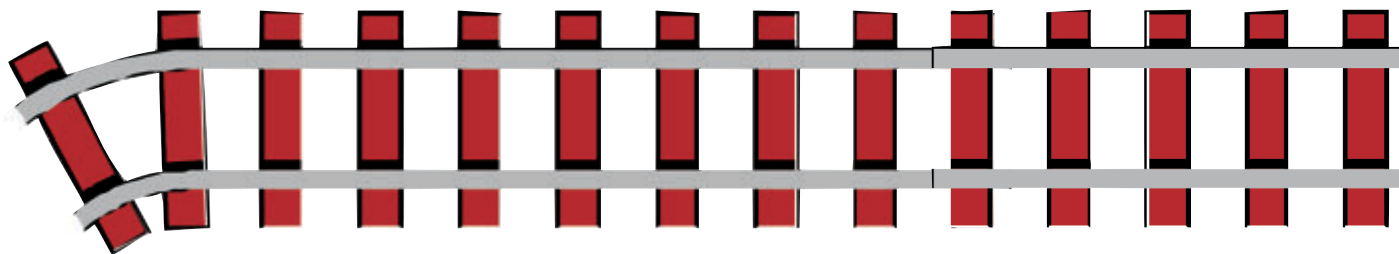
Το σπίτι αυτό είχε, μια μεγάλη αποθήκη με μεγάλα πιθάρια, στα οποία αποθήκευαν το κρασί τους, το λάδι, τα δημητριακά. Βρέθηκαν επίσης πολλά αντικείμενα καθημερινής χρήσης όπως: αμφορείς, λυχνάρια, κούπες, νομίσματα, πιάτα, πεσσοί και άλλα. Μας συνόδεψαν στο σπίτι του Επαμεινώνδα, μετά εκεί που έσκαβαν και μετά ζωγραφίσαμε το τρένο με τα αρχαία και μόλις τις τελειώσαμε, τις περιγράψαμε τι είναι και στο τέλος φύγαμε.

Αυτός ο περίπατος στα Τρία Πλατάνια μου άρεσε πολύ.

Δ.Ν.

B.K.

19 μαθητές

Διάρκεια προγράμματος: 3 ώρες

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τα παιδιά συμμετείχαν από την αρχή της ανάγνωσης του παραμυθιού και στην επεξήγηση των ει-
κόνων του. Γνώριζαν ήδη για τις αρχαίες πόλεις Φίλα και Ηράκλειο, αλλά και για τα ελληνιστικά
χρόνια, γεγονός που επέτρεψε να γίνει η αφήγηση με πολλές λεπτομέρειες.

Στην πρώτη στάση του περιπάτου, στον Πιθεώνα, ανέλαβαν τα ίδια το ρόλο ξεναγού και περιέ-
γραψαν ό,τι έβλεπαν. Είδαν και κατανόησαν τον τρόπο εκσκαφής. Φαντάστηκαν τον Πύργο και ε-
ντυπωσιάστηκαν από το μέγεθος.

Η παρουσίαση των αντικειμένων στις προθήκες έγινε με σχολαστικότητα και με την προσπάθεια
να θυμούνται αρχαίες ονομασίες, όπως πινάκιο, μυροδοχείο, αμφορέας, πιθάρι. Ταυτόχρονα γίνο-
νταν αναφορές σε σύγχρονα αντικείμενα. Η υπομονή και το ενδιαφέρον τους ήταν έναυσμα για να
τους δείξουμε από κοντά ολοκληρωμένο αμφορέα σε βάση και να συζητήσουμε για το σχήμα και τον
τρόπο αποθήκευσής τους. Με αφορμή τους σπόρους έγινε αναφορά στη διαδικασία ανεύρεσής τους
από το χώμα με το νεροκόσκινο. Ρώτησαν για τη συντήρηση των αντικειμένων και πόσο δύσκολο ή
εύκολο είναι να βρεθούν τα συνανήκοντα θραύσματα. Κοιτούσαν με περιέργεια φωτογραφίες αγγεί-
ων και είδαν από κοντά εργαλεία των συντηρητών.

Πριν από το επόμενο στάδιο, τα παιδιά έπαιξαν για πρώτη φορά «Το παιχνίδι των καρτών». Χω-
ρίστηκαν σε 4 ομάδες των 5 ατόμων και κάθε μια ομάδα στάθηκε μπροστά σε μια βιτρίνα. Δόθηκε α-
πό μια κάρτα με φωτογραφία αντικειμένου σε κάθε παιδί.

Στόχος ήταν:

- α. να εντοπιστεί η θέση του αντικειμένου στη βιτρίνα.
- β. να διαβαστεί από τις επεξηγηματικές πινακίδες και να μνημονευθεί η αρχαία ονομασία του.

Ένα δεύτερο παιχνίδι με κάρτες αντικειμένων πριν και μετά τη συντήρηση έγινε στον εξωτερικό
χώρο. Οι εικόνες τοποθετήθηκαν ανακατεμένες σε πίνακα και τα παιδιά καλούνταν να κάνουν το
σωστό συνδυασμό των εικόνων.

Με μεγάλη ευχαρίστηση ζωγράφισαν στο θέμα τους, δίνοντας συνάμα την εικόνα πολλών αγγείων.

Τελικά, αφού περιέγραψαν τις ζωγραφιές τους (προφορικά και γραπτά), συμμετείχαν ακούραστα σε μια συζήτηση-κατακλείδα, όπου ανέφεραν τις αρχαίες ονομασίες των γύρω περιοχών και των αγγείων. Από την ερώτηση: « τι θα λέγατε σε φίλους σας που βρίσκονται μακριά για όσα είδατε εδώ;» προέκυψε ότι είχαν αναπτύξει αισθήματα περηφάνιας και ενθουσιασμού για την *αγροικία* και όσα βρέθηκαν γύρω της.

Σημείωση : Οι μαθητές της Δ΄ τάξης καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους και με τη βοήθεια του δασκάλου τους κατέγραφαν και μελετούσαν στοιχεία, από το αρχαιολογικό παρελθόν της περιοχής τους, που τους είχαν δοθεί από την ανασκαφέα, κ. Ε. Πουλάκη Παντερμαλή.

Παράθεση ερωτήσεων Δ΄ τάξης

1. Πιστεύετε ότι έχετε ανακαλύψει το πιερικό Ηράκλειο;
2. Σε ποια σημεία κάνετε ανασκαφές ;
3. Από ποια εποχή πιστεύετε ότι έχει κατοικηθεί η περιοχή μας;
4. Τι είδους ευρήματα έχουν έρθει στο φως ως τώρα;
5. Σε ποιες ιστορικές περιόδους ανήκουν τα κυριότερα ευρήματα;
6. Από τα ευρήματα με τι πιστεύετε ότι ασχολούνταν οι κάτοικοι;
7. Είχαν επαφές με άλλες ελληνικές πόλεις;
8. Πού νομίζετε ότι βρισκόταν το αρχαίο λιμάνι;
9. Έχει βρεθεί κάποιο ιερό;
10. Πού θα πάνε τα ευρήματα που ανακαλύψατε;
11. Θα συνεχισθούν οι ανασκαφές και μετά το τέλος των εργασιών της σιδηροδρομικής γραμμής;

Γεωργία Γκαβανούδη

Τρένο με πινάκια, πιθάρι, σιδερένια βελόνα, λυχνάρι, μαχαίρι, αμφορέα κ.ά. Β.Ζ.

Ένα τρένο σταμάτησε στο χωριό μας. Ερχόταν από τη Θεσσαλονίκη και πήγαινε για Αθήνα. Εμείς με τον αδερφό μου κάναμε ποδήλατο και ρωτήσαμε το σταθμάρχη. Μας είπε ότι μεταφέρει αρχαία.

Το τρένο είχε μέσα μεγάλα κιβώτια που περιείχαν αγάλματα, μαρμάρινες επιγραφές, αγγεία, πιθάρια, πινάκια, αμφορείς, πιάτα, ποτήρια, κοσμήματα (περιδέραια, σκουλαρίκια, δαχτυλίδια, βραχιόλια), νομίσματα, και ακόμη οστά ανθρώπων και ζώων.

Ε.Τ.

Ένα τρένο, πουλί, σύννεφα, ήλιος και χορτάρι. Το τρένο είναι φορτωμένο με ένα πινάκιο, ένα λυχνάρι και τρεις μεγάλους αμφορείς. Το τρένο είναι μαύρο. Αλλά δεν τρέχει γρήγορα. Έχει μαύρο καπνό. Και καφέ πουλιά. Το κάθε βαγόνι έχει τρεις ρόδες. Ο ήλιος έχει βγει. Εμένα μου αρέσει η ζωγραφιά. Α.Δ.

Ένα τρένο που περνούσε από τον αρχαιολογικό χώρο ανάμεσα από αμφορείς, πιθάρια, ποτήρια, πιάτα. Το τρένο περνούσε μέσα από ένα τούνελ. Ε.Τ.

Η Αρχαιολογία είναι ένα μέρος που βάζουν αρχαία πράγματα που βρίσκουνε. Όμως αυτά δεν είναι δεν είναι όπως ήτανε, γιατί είχαν σπάσει και σκεπάζτηκαν από το χώμα πριν από πολλά χρόνια.

Οι εργάτες σκάβουνε κομμάτι κομμάτι για να ευκολύνονται και να μην σπάσουν αυτά που δεν είναι και τόσο σπασμένα.

B.Z.

Σε οποιαδήποτε τρένα υπάρχουν διάφορα πράγματα. Και μέσα σε αυτά τα πράγματα μπορεί να έχει και διάφορα αγγεία. Μερικά από αυτά τα αγγεία είναι το πιάτο, το ποτήρι και το λυχνάρι. Υπάρχουν όμως και άλλα πολλά.

Οι οδηγοί προσέχουν τα αγγεία μήπως σπάσουν. Τα αγγεία με το τρένο ταξιδεύουν από χωριό σε χωριό και από πόλη σε πόλη.

Δ.Κ.

Δ.Κ.

Ε.Σ.

Εγώ ζωγράφισα ένα τρένο που μέσα είχε τρεις μεγάλους αμφορείς. Είχε ήλιο και έξω είχε πολλά δέντρα. Είχε ωραία μέρα, και ο οδηγός του τρένου πήγαινε αυτά τα αγγεία από έναν τόπο στον άλλο.

Ο οδηγός δεν έτρεχε πολύ να μη σπάσουν τα αγγεία, γιατί ήταν πολύ αρχαία. Μέσα στο τρένο όμως είχε και μερικά πινάκια [πιάτα].

Δ.Κ.

Δ΄ τάξη

K.B.

Βαγόνι με παλιά αγγεία: ένα πιθάρι,
ένα πιάτο και ένας αμφορέας. Θ.Τ.

Εγώ όλα αυτά τα φαντάζομαι μέσα σ' ένα μεγάλο τρένο γεμάτο. Να τα πάνε αλλού, σε
ξένες χώρες, μακριά.

Σ' ένα βαγόνι να έχει αμφορείς, σ' άλλο να έχει πινάκια, σ' άλλο πεσσούς, σ' άλλο βα-
γόνι λυχνάκια και πάρα πολλά άλλα αγγεία.

Όλα μου άρεσαν από εκεί και πιο μεγάλη εντύπωση μου έκανε ο πύργος και το υπό-
γειο, που ήταν τόσο όμορφα.

Εκεί στην Αρχαιολογία ήταν πάρα πολύ ωραία.

K.B.

X.T.

M.Z.

H.Σ.

Φαντάζομαι το τρένο γεμάτο αρχαία πράγματα,
που είναι τρυπητήρια, λυχνάκια, βαρίδια, πιάτα, που
στα αρχαία λέγονται πινάκια.

M.Z.

Θ.Δ.

A.Σ.

N.K.

Μια φορά σε μία περιοχή που σήμερα ονομάζεται «Τρία Πλατάνια» είχε περάσει κάποιος άνθρωπος με την οικογένειά του, που τον έλεγαν κ. Επαμεινώνδα. Τον κ. Επαμεινώνδα του άρεσε εκείνη η περιοχή και αποφάσισαν να ζήσουν εκεί.

Ο εγγονός του κ. Επαμεινώνδα αποφάσισε να φτιάξει πιο μεγάλο σπίτι, πιο πολλά αμπέλια και είχε πιο πολλούς δούλους. Και πράγματι έφτιαξε αυτά που ήθελε. Αργότερα ήρθαν οι βάρβαροι και τα κατάντρεψαν.

Και τώρα οι αρχαιολόγοι έχουν βρει κάποια πράγματα και ψάχνουν να βρουν και άλλα.

Θ.Δ.

Ένα τρένο που πέταξε ένα πιθάρι. Με λίμνη, δέντρο, βουνά, ουρανό, ήλιο, πιθάρια και λουλούδια, και ράγες για το τρένο, πινάκια, πιατέλες, ποτήρια και άλλα διάφορα.

[Και ένα μπουύλο με αρχαία που άφησαν οι αρχαιολόγοι και έφυγαν. Το ξέχασαν δηλαδή]. Γ.Τ.

Γ.Τ.

Λίγο πιο πάνω από το σχολείο μας έφτιαχναν τούνελ για να περνά το τρένο. Όμως εκεί που έσκαβαν βρήκαν αρχαία.

Έσκαψαν πιο πολύ και βρήκαν ένα από τα πιο μεγάλα σπίτια στην Ελλάδα από τα χρόνια εκείνα. Όταν πήγαμε εκεί μία κυρία μας πήγε να δούμε και τις αποθήκες. Μέσα σ' αυτές είχαν αγγεία. Μας είχαν δείξει και ένα πηγάδι όχι πολύ μεγάλο, μικρό. Μετά από λίγο όμως αντί να βγάζουν νερό, εκεί μέσα πετούσαν τα σκουπίδια τους.

Μετά μας έδειξαν κάτι αγγεία μέσα σε βιτρίνες και έναν μεγάλο αμφορέα.

Αργότερα πήγαμε να δούμε πώς φτιάχνουν τους αμφορείς που βρίσκουν σπασμένους. Τους κολλούσαν και σιγά σιγά τους συναρμολογούσαν και τους έβαζαν σε βιτρίνες και σε τρίκυκλα.

Γ.Τ.

Σε εκείνο το μέρος που πήγαμε είδαμε πολλά αγγεία.

Μας είπαν και μια ωραία ιστορία με τον κ. Επαμεινώνδα που είχε πάει σε μία ακατοίκητη περιοχή και έχτισε ένα σπίτι.

Ένας κακός λαός τους κατέστρεψε τα πάντα. Το σπίτι ξαναφτιάχτηκε αλλά τα χωράφια δεν μπορούσαν να γίνουν ξανά. Μετά από πολλά χρόνια ήρθαν οι Ρωμαίοι και το έκαψαν. Τότε εγκαταλείψανε το σπίτι, και εκείνο άρχισε να διαλύεται, να πέφτουν κεραμίδια και να σπάνε τα διάφορα αγγεία που υπήρχαν μέσα στο σπίτι, που κήκε από τους Ρωμαίους.

Γ.Ζ.

Πολύ παλιό τρένο με διάφορα παλιά αγγεία που έχουν βρεθεί από τους αρχαιολόγους μέσα στο χώμα. Χ.Β.

Γ.Γ.

Μ.Κ.

Όταν φτάσαμε στην είσοδο του αρχαιολογικού χώρου μας υποδέχτηκε μια συντηρήτρια έργων τέχνης. Είχε αναλάβει το ρόλο της ξεναγού.

Μετά μας έδωσε τα βιβλία που είχαν ένα παραμύθι που μιλούσε για έναν άνθρωπο που πήγε να χτίσει ένα μικρό και όμορφο σπίτι για να ζήσει με την οικογένειά του. Ο εγγονός του πήγε να πολεμήσει σε μία εκστρατεία που ήταν ο Αλέξανδρος. Όταν γύρισε ο εγγονός του, το χάλασε και έφτιαξε ένα πάρα πολύ μεγάλο και ωραίο σπίτι. Αυτό το σπίτι ήταν φανταστικά μεγάλο και ωραίο, είχε τα πάντα μέσα.

Αυτή η επίσκεψη είναι μία από τις πιο ενδιαφέρουσες που έχω πάει με το σχολείο μου.

Γ.Γ.

Αυτό που με εντυπωσίασε στην Αρχαιολογία ήταν ότι όλα ήταν στο χώμα.

Μα και οι άνθρωποι αυτοί που δούλευαν και τα βγάζαν προσεκτικά. Τα αγγεία που ήταν κάτω από το χώμα ήταν μερικά ολόκληρα και από μερικά λείπανε κομμάτια. Έβρισκαν κομμάτια που ήταν χαλασμένα και οι αρχαιολόγοι τα κολλούσαν και τα καθαρίζαν.

Αυτό που με εντυπωσίασε ήταν ότι έβγαζαν κομμάτια από το χώμα και έπρεπε να τα κολλάνε κομμάτι κομμάτι.

Και έβγαζαν από το χώμα καρπούς από τις ελιές.

Κι εγώ δεν ξέρω πώς τα βρήκαν κάτω από το χώμα.

Β.Κ.

K.T.

B.K.

Ένα τρένο που επάνω είχε ένα λυχνάρι, ένα τρυπητό, έναν ασκό, αγνύθες, σφονδύλια, ρόκες [εξαρτήματα αργαλειού].

Το τρένο ήταν όμορφο, κόκκινο, κίτρινο και μπλε. Τα πουλιά ήταν μαύρα. Ο ουρανός ήταν μπλε και ο ήλιος κίτρινος.

Τα χόρτα ήταν πράσινα και τα λουλούδια κόκκινα. Οι γραμμές ήταν καφέ. Τα σύννεφα ήταν γκρι.

Ζωγράφισα πάρα πολλά πράγματα.

B.K.

Εγώ είδα ένα τρένο με αρχαία πράγματα.

Το τρένο σταμάτησε για μια ώρα για να κατεβάσει τα αγγεία. Κατέβασε τα πινάκια, τα ποτήρια, τα λυχνάρια.

Τώρα στον αρχαιολογικό χώρο είναι όλα κατεστραμμένα, ο πύργος, η αποθήκη.

Τώρα οι αρχαιολόγοι σκάβουν για να βρουν αυτά που καταστράφηκαν.

A.Σ.

Μια μέρα είδα στο σταθμό να φορτώνουν κάτι πράγματα πάνω στο τρένο και εγώ τους ρώτησα: «Τι φορτώνετε πάνω στο τρένο?».

Και μου είπαν: «Φορτώνουμε αρχαία αγγεία».

Και μία μέρα είδα ένα τρένο να περνάει με αγγεία.

Ήταν πολύ όμορφα. Πάνω έγραφαν κάτι καρτέλες τι ήταν αυτά τα αγγεία.

Μου άρεσαν πολύ και δε θα τα ξεχάσω. Ήταν ίδια με τα αγγεία που είδαμε σήμερα στην Αρχαιολογία και μου άρεσαν πολύ.

Στην Αρχαιολογία, εκεί μας είπαν την ιστορία και μου άρεσε πάρα πολύ. Και δε θα τη ξεχάσω.

K.T.

Σήμερα Δευτέρα, πήγαμε το πρωί σχολείο.

Αφού συγκεντρωθήκαμε όλα τα παιδιά μαζί με το δάσκαλό μας ξεκινήσαμε για τον αρχαιολογικό χώρο. Όλοι χαρούμενοι και με πολύ ενδιαφέρον προχωρούσαμε βιαστικά. Όταν φτάσαμε, μας δέχτηκαν με ευχαρίστηση και συστηθήκαμε. Σε λίγο μας έδειξαν πώς σκάβουν και βρίσκουν διάφορα αντικείμενα. Μετά τα καθαρίζουν και τα βάζουν στις βιτρίνες. Στη συνέχεια μιλήσαμε και ζωγραφίσαμε.

Αργότερα πήραμε τον δρόμο για το σχολείο κουρασμένοι αλλά γεμάτοι εντυπώσεις.

X.T.

Εμένα μου έκανε εντύπωση η αποθήκη και τα αγγεία.

Όμως πιο πολύ μου άρεσε το λυχνάρι, τα πιατάκια, και τα ποτηράκια.

Εγώ ζωγράφισα ένα αρχαίο τρένο που είχε αρχαία πιατάκια, ήλιο, βουνό, θάλασσα.

Είδαμε ένα κάστρο, μια αποθήκη, τα αρχαία αυτά.

Όλα μου άρεσαν. Όλα.

E.Σ.

20 μαθητές

Διάρκεια προγράμματος: 2 ώρες

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στο τμήμα υπήρχε μεγάλο ποσοστό από αλλοδαπούς μαθητές, πολλοί από τους οποίους είχαν πρόβλημα προσαρμογής. Η ανάγνωση του παραμυθιού απλουστεύτηκε ώστε τα παιδιά να έχουν όσο το δυνατό λιγότερα άγνωστα στοιχεία και λέξεις. Συμμετείχαν κυρίως στην περιγραφή των εικόνων.

Η υπερκινητικότητα πολλών παιδιών ανάγκασε τη συντόμευση του περιπάτου. Ωστόσο περιηγήθηκαν σε όλους τους βασικούς χώρους της ανασκαφής (πιθεώνας, δωμάτιο με εστία, ανασκαπτόμενα τετράγωνα, πύργος και αποθήκης).

Στη διάρκεια της ξενάγησης, στην αίθουσα των βιτρινών, τα παιδιά δύσκολα επικεντρώνονταν σε όσα άκουγαν και έβλεπαν. Πολλά από αυτά προτίμησαν να αποχωρήσουν και να μείνουν έξω στα θρανία τους. Για το λόγο αυτό η περιγραφή των εκθεμάτων έγινε γρήγορα και χωρίς την επιμονή μνημόνευσης αρχαίων ονομασιών. Για τον ίδιο λόγο δεν έπαιξαν το παιχνίδι με τις κάρτες αντικειμένων από τις βιτρίνες. Έπαιξαν σύντομα το παιχνίδι με τα αντικείμενα πριν και μετά τη συντήρηση.

Η ζωγραφική, όπως φάνηκε από ερωτήσεις από την αρχή της επίσκεψης, ήταν ό,τι τους ενδιέφερε περισσότερο. Ζωγράρισαν ελάχιστα τρένα και περισσότερα αγγεία, τα οποία συχνά συνοδεύονταν από διάκοσμο με πλούσια χρώματα. Καθ' όλη τη διάρκεια ο δάσκαλός τους τους συντρόφευε με τη μουσική φλόουτου.

Σύντομα και χωρίς έντονη διάθεση περιέγραψαν τις ζωγραφιές και κατέθεσαν τις εντυπώσεις τους αναφέροντας συχνά το μέγεθος του σπιτιού και του πύργου και τη χρήση του αποθέτη.

Παράθεση ερωτήσεων Ε' τάξης

1. Πώς έμειναν όλα αυτά μετά από τόσα χρόνια;
2. Πώς τα βρήκατε;
3. Τι είναι τα άσπρα (σύνδεσμοι) στα πιθάρια;
4. Γιατί υπάρχει δεύτερος τοίχος στον πύργο;

Γεωργία Γκαβανούδη

Το κάστρο του Πλαταμώνα. Α.Δ.

Α.Λ.

Ο Μιχάλης είπε ότι του έκανε εντύπωση το αρχαίο χώρο. Ο Άρης είπε: «Μου άρεσαν όλα και εσείς επίσης. Μου άρεσε η επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο!».

X.Z.

Μετά ζωγραφίσαμε. Εγώ ζωγράφισα έναν αμφορέα, ήταν καλός. Ο Άρης ζωγράφισε ένα παράξενο πράγμα όπως πάντα. Θα μου άρεσε να ξαναπάω στον αρχαιολογικό χώρο.

Ε.Π.

Δέντρα, πέτρες, χώματα και το κτήριο. X.Z.

Ένα λυχνάρι που το χρησιμοποιούσαν σαν τη λάμπα. Ένα μυροδοχείο που το χρησιμοποιούσαν για το μπάνιο τους. Κι ένα πινάκιο για να μπορούν να βάζουν το φαγητό που τρώνε. Κ.Χ.

Ένα νόμισμα. Α.Θ.

Μας έδειξαν την αποθήκη, το κάστρο και μία μεγάλη τρύπα στην οποία έβαζαν τα σκουπίδια οι αρχαίοι. Μετά μας έβαλαν να ζωγραφίσουμε κάτι αρχαίο και μετά τα βλέπαμε ένα ένα. Όλα ήταν ωραία. Μετά συζητήσαμε τι μας άρεσε περισσότερο. Μάθαμε πολλά από αυτήν την επίσκεψη που δε θα τα ξεχάσουμε ποτέ.

Α.Θ.

Την Τρίτη ξεκινήσαμε να πάμε στην Αρχαιολογία. Μου έκαναν όλα εντύπωση. Μάθαμε την ιστορία του χωριού μας.

Οι αρχαιολόγοι βρίσκουν τα αρχαία, οι συντηρητές τα συναρμολογούν, τα καθαρίζουν και έτσι μπορέσαμε και τα είδαμε.

Κ.Χ.

Εγώ έκανα τα χωράφια και το σπίτι του Επαμεινώνδα. Τις καλλιέργειές τους. Με δική μου φαντασία! Κ.Τ.

Την Παρασκευή που πήγαμε στον αρχαιολογικό χώρο ήταν τέλεια. Παρατήρησα ότι όλα εκεί ήταν αρχαία. Τρία πράγματα μου έκαναν εντύπωση: το υπόστεγο, το λιθάρι και η μεγάλη τρύπα που πετούσαν τα σκουπίδια τους. Ήταν τέλεια.

Κ.Τ.

Είχε όμορφα σκαλισμένα πιάτα, μια αποθήκη για να βάζουνε τα τρόφιμα, ψάρια, σιτάρι, ελιές.

Αλλά τώρα θέλουν να χαλάσουν τα αρχαία για να περάσει η σήραγγα.

Και θα χαλάσει τόσα ωραία πράγματα.

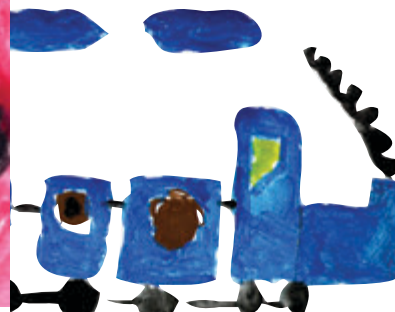
Α.Δ.

Ε.Τ.

Κ.Γ.

M.

X.E.

E.A.

K.X.

Ε.Π.

Αγγείο. Με τη στέγη. Μ.Α.

Σήμερα πήγαμε στον αρχαιολογικό χώρο. Οι αρχαιολόγοι μας υποδέχθηκαν, μας εξήγησαν για ένα παραμύθι, για τον κύριο Επαμεινώνδα και τους παραγιούς του και τους βοηθούς του.

Μας είπαν ότι είχαν ένα μεγάλο σπίτι, ένα κελάρι, και έναν πύργο. Από την εποχή εκείνη έμειναν πολλά πράγματα: αγγεία, πιθάρια, ειδώλια, αμφορείς και άλλα πολλά.

Εκείνα τα παλιά πράγματα ήταν εντυπωσιακά. Μας έδειξαν ότι είχε απομείνει από το κελάρι, όπως μας έδειξαν τον πύργο και άλλα πετρώματα που απόμειναν από την εποχή εκείνη.

Όταν έγινε ο μεγάλος σεισμός στην Αντιόχεια, καταστράφηκε η περιοχή.

Στην Αρχαιολογία είναι όλα τόσο εντυπωσιακά.

ΑΝΩΝΥΜΟ

Μία μέρα που πήγαμε στην Αρχαιολογία, μου άρεσε το κάστρο και η τρύπα που πετούσαν τα αποφάγια τους.

Μου άρεσε όταν βλέπαμε το βιβλίο, όταν βλέπαμε τα λυχνάρια τα κρεμαστά, αυτό το πράγμα με τις τρύπες που πατούσαν τα σταφύλια για να φτιάξουν κρασί, μου άρεσε η σήραγγα και το τούνελ που, όταν θα φτιαχτεί, θα περνάει το τρένο.

Π.Κ.

Ένα δάσος με ήλιο, ουρανό και θάλασσα. [Ακόμη δεν έσκαψαν οι αρχαιολόγοι στο λόφο]. Π.Κ.

Στο τέλος είπαμε τη γνώμη μας, τι μας άρεσε πιο πολύ και ξήσαμε εμείς καλά και αυτοί όχι καλύτερα.

Γ.Κ.

Τσεκούρι, μπανάνα. Γ.Κ.

Γ.Σ.

Ε' τάξη

23 μαθητές

Διάρκεια προγράμματος: 4 ώρες

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η αφήγηση του παραμυθιού πραγματοποιήθηκε από την αρχή με την καλοπροαίρετη διάθεση των παιδιών, τα οποία αφέθηκαν να παρασυρθούν απ'όσα άκουγαν. Με αμείωτο ενδιαφέρον και φαντασία περιέγραφαν τις εικόνες, ενώ η παρατηρητικότητα και η αφοσίωσή τους επέτρεψαν τη λεπτομερέστερη και πλουσιότερη αφήγηση.

Ξεναγήθηκαν για αρκετή ώρα στον ανασκαφικό χώρο. Από τις ερωτήσεις τους γινόταν αντιληπτός ο τρόπος με τον οποίο έπλαθαν στο μυαλό τους εικόνες και αναβίωναν φανταστικές σκηνές. Περιέγραφαν τα δωμάτια του σπιτιού και ήθελαν να βρίσκονται μέσα σε αυτά. Κατά την παρακολούθηση ανασκαπτικών εργασιών κατανόησαν με αρκετή ευκολία το αρχαιολογικό έργο και τον τρόπο ανάδειξης των ευρημάτων. Εντυπωσιάστηκαν από την έκταση του σπιτιού και θέλησαν να ακούσουν για τις καθημερινές ασχολίες των ανθρώπων που το κατοικούσαν.

Με ιδιαίτερη προσοχή προχώρησαν μπροστά από τις προθήκες και είδαν τα αντικείμενα ακούγοντας για τη χρήση και την αρχαία ονομασία τους. Περπάτησαν κοντά στα τραπέζια εργασίας των συντηρητών και είδαν από κοντά τις εργασίες αναστήλωσης και συγκόλλησης πιθαιρών.

Με μεγάλη ευχαρίστηση έπαιξαν και τα δύο παιχνίδια με τις κάρτες των αντικειμένων. Κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου έγιναν αναφορές στο χώρο της συνολικής έκθεσης των αμφορέων και τα παιδιά εκδήλωσαν την επιθυμία να την επισκεφθούν. Έτσι, λόγω στενότητας χώρου και πίεσης χρόνου, ξεναγήθηκαν κατά ομάδες και ενδιάμεσα στο στάδιο της ζωγραφικής.

Ζωγράφισαν με μεγάλη όρεξη και ταχύτητα τόσο τρένα όσο και αγγεία χρησιμοποιώντας πολλά χρώματα και σχήματα.

Ακολούθησε περιγραφή των δημιουργιών τους και συζήτηση για όσα είχαν δει. Διαπιστώθηκε το έντονο ενδιαφέρον τους για τα καθημερινά χρηστικά αντικείμενα, το πλήθος των αμφορέων και τον τρόπο φύλαξης των μεταλλικών αντικειμένων.

Υπήρξαν ιδιαιτέρως ευαισθητοποιημένα ως προς την παραμονή των ευρημάτων στον τόπο τους και πρότειναν την ίδρυση μουσείου.

Παράθεση ερωτήσεων της ΣΤ΄ τάξης

1. Πώς είστε σίγουροι για τα δωμάτια των ιδιοκτητών της αγροικίας;
2. Είχαν αυλή και πού βρισκόταν;
3. Τι εργαστήρια είχαν;
4. Πώς γνωρίζετε για τις δύο φάσεις του αποθέτη;
5. Πόσο δύσκολο είναι να βρεθούν τα σπασμένα κομμάτια;
6. Τι κόλλες χρησιμοποιείτε (στη συντήρηση);
7. Πώς στέκονται τα κομμάτια των πιθαριών;
8. Πώς και πού θα πάτε τα πιθάρια αφού κολληθούν;
9. Τι είναι οι πόρπες;
10. Πώς βρέθηκαν και συγκολλήθηκαν όλα τα τμήματα των αμφορέων;

Γεωργία Γκαβανούδη

Ζωγράφισα το άγαλμα της Αφροδίτης που, ως γνωστόν, συμβολίζει την ομορφιά. Ε.Μ.

.Τρένο και τρεις αμφορείς διαφόρων σχημάτων. Θ.Σ

Όπως σε πολλά μέρη της Ελλάδας έτσι και εδώ βρέθηκαν αρχαία. Όλα άρχισαν όταν αποφασίστηκε να περάσει η σιδηροδρομική γραμμή από το μέρος που ονομαζόταν Τρία Πλατάνια.

Το κακό στην όλη ιστορία είναι ότι δεν πρόκειται να σταματήσουν οι εργασίες για τη σιδηροδρομική γραμμή. Οπότε όλα αυτά θα πρέπει να καταστραφούν.

Θα μπορούσε να γίνει ένα μουσείο εδώ, ώστε τα ευρήματα να μην χρειαστεί να φύγουν. Αυτό θα ήταν μια πολύ καλή λύση, αν τελικά χρειαστεί να γίνει η σιδηροδρομική γραμμή.

Ε.Μ.

Μια κοπέλα, που ήταν η ξεναγός και τη λέγανε Γεωργία, μας μοίρασε κάτι βιβλία. Παραμύθια ήταν, που τα είχε φτιάξει μια αρχαιολόγος.

Αυτό το βιβλίο έγραφε για έναν κύριο Επαμεινώνδα.

Μου άρεσε πάρα πολύ εκείνο το μέρος και εύχομαι να γίνει ένα μουσείο για να κρατήσουμε αυτά τα αρχαία.

Θα ήθελα να γίνω αρχαιολόγος γιατί μου άρεσαν πολύ αυτά που μας είπαν.

Σ.Φ.

Ένα τρένο που έχει μόνο δύο βαγόνια να μεταφέρει αμφορείς. Σ.Φ.

Α.Ν.

Ένα τρένο που μεταφέρει διάφορα αγγεία και ένα μεγάλο πιθάρι. Είναι όλα τους άριστα συγκολλημένα και δε λείπει κανένα κομμάτι [όστρακο]. Πηγαίνουν στην Αθήνα, στο μεγάλο μουσείο. Γ.Τ.

A.M.

Μόλις φτάσαμε αντικρίσαμε ένα μικροκαμωμένο ξύλινο σπιτάκι που ήταν γεμάτο από γλάστρες με λουλούδια.

Εκεί γνωρίσαμε την ξεναγό μας, την κ. Γεωργία, μια κοπέλα νέα, όμορφη, και πολύ καλή.

Όλα άρχισαν σαν το καθημερινό μάθημα στο σχολείο. Εμείς καθόμασταν στα θρανία που είχαν φέρει και την ακούγαμε απορροφημένοι να μας διηγείται ένα παραμύθι που είχε γίνει στην πραγματικότητα.

Ύστερα από μία ευχάριστη κουβεντούλα μας ξενάγησε στον αρχαιολογικό χώρο.

Εκείνη τη στιγμή φαντάστηκα ότι ήμουν στην αυλή του ιδιοκτήτη του σπιτιού και ήταν όλα χτισμένα. Οι άνθρωποι περπατούσαν πέρα δώθε πηγαίνοντας πότε στις ελιές, πότε σε άλλα όσπρια στην αποθήκη του αγροτόσπιτου.

Ένα θέμα μας δυσαρέστησε. Γιατί εκεί που ήταν το αγροτόσπιτο, ο πύργος κι όλες οι άλλες ανασκαφές, θα καταστρεφόταν για να γίνει η σιδηροδρομική γραμμή κι ένας άλλος δρόμος που θα ενώνει το χωριό μας με τους Ν. Πόρους.

Συζητήσαμε αρκετά πάνω σ' αυτό το θέμα πηγαίνοντας προς το σπιτάκι.

Όταν μπήκαμε μέσα, υπήρχαν βιτρίνες με τα μικρά και μεγάλα αρχαία ευρήματα. Αυτό που μ' έκανε περισσότερο εντύπωση ήταν τα εκατό αγγεία που τα είχαν μέσα σ' ένα εργαστήριο με τη σειρά το ένα μετά το άλλο, και τα τεράστια πιθάρια που με υπομονή ξανακολλούσαν τα σπασμένα τους κομμάτια.

Τέλος, μας είπαν να ζωγραφίσουμε κάτι ανάλογο με την σημερινή μας εκδρομή. Το θέμα ήταν ένα τρένο που κουβαλούσε αρχαία αγγεία, πιθάρια κ.τ.λ.

Κανένας όμως δε ζωγράφισε αυτό που μας είπαν. Αφήσαμε τη φαντασία μας να καλπάζει και να ζωγραφίσουμε κάτι που είχαμε υπόψη μας.

A.N.

Στην αρχή θα περνούσε από εκείνο το μέρος το τρένο κι έτσι ήρθαν μηχανήματα. Έτσι όμως όπως έσκαβαν, παρατήρησαν ότι σε ένα σημείο το χώμα ήταν πιο σκληρό και έβγαζαν πολλές πέτρες. Κατάλαβαν πως κάτι γινόταν εκεί, και φώναξαν τους αρχαιολόγους.

Οι αρχαιολόγοι άρχισαν να σκάβουν και να ανακαλύπτουν όλο και πιο πολλές πέτρες.

Αργά ή γρήγορα, ύστερα από μελέτες, ανακάλυψαν την ιστορία αυτού του μέρους.

Ήταν κάποτε ένας κ. Επαμεινώνδας που είχε κάνει ένα σπίτι ανάμεσα στους Ν. Πόρους και τον Πλαταμώνα. Και όπως έλεγαν στα Παλιά χρόνια, ανάμεσα στο Ηράκλειο και τη Φίλα.

Ο κ. Επαμεινώνδας έκανε οικογένεια και απέκτησε και εγγόνια. Ο εγγονός του ο Επαμεινώνδας ο Β' μετά από μία εκστρατεία του με το Μέγα Αλέξανδρο γύρισε στα Τρία Πλατάνια στο παλιό του σπίτι. Έκανε οικογένεια. Το σπίτι όμως αυτό καταστράφηκε, γιατί περνούσαν οι Ρωμαίοι για να πάνε κάπου αλλού και έτσι το κατέστρεψαν.

Ο Επαμεινώνδας ο Β' όμως είχε υπομονή κι έτσι το ξαναέφτιαξε το σπίτι, και τώρα πιο μεγάλο. Αλλά το σπίτι ξανακαταστράφηκε. Αυτή την φορά είχε πάρει φωτιά. Αλλά ευτυχώς η οικογένεια πρόλαβε κι έφυγε.

Μου έκαναν εντύπωση οι αμφορείς. Υπήρχαν πάρα πολλοί και πολύ μεγάλοι. Ιδιαίτερα οι πολύ πολύ μεγάλοι ήταν μέσα στο χώμα γιατί αλλιώς δεν μπορούσαν να σταθούν. Ακόμα εντυπωσιάστηκα που υπήρχε και πύργος. Ο τοίχος του ήταν πολύ χοντρός για να προφυλάγονται από τους εχθρούς.

Πιο πολύ όμως μου έκανε εντύπωση πως στον τόπο μας υπήρχε ένα τόσο μεγάλο σπίτι με μεγάλη ιστορία.

ΑΝΩΝΥΜΟ

Σήμερα, 2 Ιουνίου και ημέρα Παρασκευή, επισκεφθήκαμε τα αρχαία ευρήματα στην περιοχή της εκκλησίας του Αγίου Ραφαήλ.

Ύστερα από ανασκαφές του Εργαστή για την κατασκευή του έργου της νέας σιδηροδρομικής γραμμής η Αρχαιολογία ανακάλυψε κάποια στοιχεία τα οποία έδειχναν ότι στο μέρος εκείνο βρέθηκαν τα θεμέλια ενός αγροτόσπιτου. Λέγεται ότι στην εποχή του ήταν το μεγαλύτερο της Ελλάδας.

Μόλις τελειώσαμε την ξενάγηση, μας έδειξαν τους αμφορείς, τους σκύφους, τους κανθάρους και άλλα αρχαία ευρήματα μέσα σε γυαλοθήκες. Επίσης μπαίναμε λίγοι λίγοι σ' ένα δωμάτιο με πολλούς συγκολλημένους αμφορείς. Υπήρχαν και πολύ μεγάλα πιθάρια, που τα σταθεροποιούσαν πάνω στην άμμο για να μην κουνιούνται.

Ήταν μία πολύ όμορφη μέρα που πέρασε η τάξη μου.

Γ.Τ.

Φτάσαμε στον 21ο αιώνα και ήρθε ο καιρός να ριξουμε μια ματιά στους προγόνους μας, δηλαδή να δούμε πώς ζούσαν.

Οι πλούσιοι έφτιαχναν μεγάλα σπίτια και είχαν πολλά μέτρα που μπορούσαν να τα καλλιεργήσουν αυτοί ή και οι δούλοι τους. Στη σημερινή μας εποχή οι αρχαιολόγοι, που έχουν ανακαλύψει τόσα πράγματα, όταν βρίσκουν αγγεία διαλυμένα, τα ενώνουν πολλές φορές με γάζες και άλλες φορές με διάφορες κόλλες. Μόλις βρίσκουνε πέτρες, τις πλένουνε και τις βάζουνε στα μουσεία και αλλού.

Θ.Δ.

Ένα τρένο με τρία βαγόνια που κουβαλάει αρχαία. Έκανα μερικούς αμφορείς και πολύχρωμες χαζομάρες. [Κάτω σκάβει αρχαιολόγος και έχει βρει αμφορέα].

N.K.

E.K.

Όταν άκουσα στο σχολείο ότι θα επισκεπτόμασταν τον αρχαιολογικό χώρο, μου φάνηκε κάτι πολύ βαρετό.

Όμως, όταν φτάσαμε, είδα πως είχα άδικο.

Τελικά ήταν κάτι πολύ διασκεδαστικό και πολύ ενδιαφέρον.

N.K.

Μ.Π.

Ν.Ν.

Γ.Γ.

Αφού μας ξενάγησε σε όλο το χώρο των ανασκαφών και μας μίλησε για το πώς χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι Έλληνες όλα αυτά τα αντικείμενα, θελήσαμε να ζωγραφίσουμε έναν αμφορέα.

Οι αμφορείς μου έκαναν μεγάλη εντύπωση, όπως εντύπωση μου έκανε και πώς, με τη βοήθεια αυτών των αντικειμένων, οι αρχαίοι μαγείρευαν και συντηρούσαν τα τρόφιμά τους.

Πολύ ενδιαφέρον ήταν ο τρόπος με τον οποίο οι αρχαιολόγοι ταξινομούσαν τα διάφορα κομμάτια από τα αγγεία και κατόρθωναν να βρουν τα όμοια ώστε να τα συγκολλήσουν και να σχηματίσουν το αντικείμενο. Έπρεπε να βρουν το χρώμα, την ποιότητα και το σημείο από όπου κάθε κομμάτι προέρχεται.

Πάρα πολύ ωραία ήταν και τα κοσμήματα των αρχαίων Ελλήνων. Είδαμε αρκετά από αυτά μέσα σε βιτρίνες.

Νομίζω πως θα μου άρεσε, όταν θα μεγαλώσω, να ασχοληθώ με τη συντήρηση αρχαίων αντικειμένων. Τελικά ο σύγχρονος πολιτισμός καταλαβαίνω πως είναι απόγονος και κληρονόμος του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

Θα προσπαθήσω να ξαναπάω και σε αυτήν την ανασκαφή πάλι, αλλά και σε άλλους αρχαίους χώρους.

Μ.Π.

Μόλις φτάσαμε, μια κοπέλα, που ήταν υπεύθυνη συντήρησης των αρχαίων, μας έβαλε να καθίσουμε στα θρανία που είχανε εκεί.

Μας είπε πώς οι αρχαιολόγοι βγάζουν τα ευρήματα από τη γη. Μας είπε πώς χωρίζουν το έδαφος σε τετράγωνα για να το ερευνήσουν. Μετά μας έδειξε και πώς γίνεται η συντήρηση των αρχαίων. Ύστερα μας πήγε σε έναν χώρο που υπήρχαν μεγάλοι αμφορείς. Μετά φύγαμε από εκεί και πήγαμε να ζωγραφίσουμε. Εγώ ζωγράφισα έναν αμφορέα πάνω σε ένα τρίποδο.

N.N.

Π.Σ.

Επισκεφτήκαμε ένα αρχαίο αγρόκτημα από την εποχή του Μ. Αλεξάνδρου.

Μια φορά το σπίτι κάηκε και ο Επαμεινώνδας ο 2ος έχτισε πάνω στο παλιό ένα μεγαλύτερο που και αυτό κάηκε σε μια επιδρομή.

Ήταν η χαριστική βολή για το σπίτι, που αποτελειώθηκε.

N.A.

Μετά πήγαμε στον παλιό χώρο. Εκεί στην πρώτη αποθήκη είχε κάτι μεγάλα πιθάρια που έβαζαν το σιτάρι και τις ελιές.

Λίγο πιο δίπλα ήταν η κουζίνα και από δίπλα ήταν ένα σαν πηγάδι.

Κάπου είχαν κάνει ένα μεγάλο πύργο από όπου έβλεπαν κάτω στην θάλασσα, και μπορεί να είχαν κάνει και ένα μικρό λιμάνι.

B.A.

N.A.

B.A.

Όταν πήγαμε εκεί πέρα, μας μίλησαν πρώτα τι είχε γίνει εκεί πριν πολλά χρόνια. Η ιστορία είχε πολύ ενδιαφέρον. Μετά πήγαμε και είδαμε την αποθήκη του σπιτιού που είχανε βρει. Μέσα είχε πιθάκια. Έτσι τα λένε αν δε κάνω λάθος. Μοιάζουν με κουβάδες γιατί είναι βαθιά και μεγάλα.

Ύστερα πήγαμε και είδαμε κάποια άλλα αρχαία που τα είχαν μέσα σε γυάλες. Εμένα με εντυπωσίασαν τα λυχνάρια, έμοιαζαν με μικρές πίπες.

Οι άνθρωποι εκεί ήταν πολύ καλοί και πολύ φιλόξενοι. Η κοπέλα που μας ξενάγησε ήταν πολύ καλή και μας φέρθηκε με καλό τρόπο.

Με λίγα λόγια λοιπόν περάσαμε πολύ ωραία.

Π.Σ.

Φ.Τ.

Ι.Δ.

Την Παρασκευή η τάξη μου πήγε στα αρχαία της περιοχής μας. Περπατήσαμε πολύ μέσα στον ήλιο μέχρι να φτάσουμε, αλλά άξιζε τον κόπο.

Όταν πήγαμε εκεί, μας υποδέχτηκε μια κοπέλα - η δεσποινίδα Γεωργία - και μας έβαλε να καθίσουμε σε κάτι θρανία. Έπειτα κάθισε κι αυτή δίπλα μας και μας διηγήθηκε την ιστορία των αρχαίων αυτών.

Μας είπε ότι περίπου 2000 χρόνια πριν ζούσε ο κύριος Επαμεινώνδας και αποφάσισε να χτίσει ένα σπίτι σ' αυτήν την περιοχή. Ένα τεράστιο σπίτι.

Χρόνια μετά ο εγγονός του - Επαμεινώνδας κι αυτός - όταν γύρισε απ' την εκστρατεία που ήταν με το Μέγα Αλέξανδρο σκέφτηκε να μεγαλώσει το σπίτι. Κι έτσι έκανε. Το σπίτι του ήταν απ' τα μεγαλύτερα της Ελλάδας.

Αλλά δυστυχώς αυτό το σπίτι κάηκε αλλά ο Επαμεινώνδας το ξαναέφτιαξε. Αλλά ξανακάηκε και αυτή τη φορά ήταν και η τελειωτική.

Και αν ο ΕΡΓΟΣΕ δεν έσκαβε εκεί για να περάσει η σήραγγα, δε θα βρισκόταν τίποτα απ' όλα αυτά.

Όταν τελείωσε την ιστορία, μας ξενάγησε στο χώρο ανασκαφών όπου βρισκόταν και το ερειπωμένο σπίτι.

Έπειτα μας έδειξε μέσα στο «μουσείο» διάφορα πράγματα που σώθηκαν απ' το σπίτι (αγγεία, αμφορείς, πιάτα, σκύφοι, κύπελλα, ειδώλια και πολλά πολλά άλλα).

Μετά απ' αυτό μας έβαλε να ζωγραφίσουμε κάτι σχετικό με τ' αρχαία. Εγώ ζωγράφισα έναν αμφορέα.

Πραγματικά μ' εντυπωσίασαν όλα αυτά που είδα και θαύμασα το ενδιαφέρον και την υπομονή όλων αυτών των αρχαιολόγων και συντηρητών, που προσπαθούν να φέρουν στο φως το θαύμα της αρχαιότητας και να το διατηρούν στα διάφορα μουσεία ώστε να μπορούμε κι εμείς να τα θαυμάζουμε.

Φ.Τ.

Την Παρασκευή πήγαμε να δούμε τα αρχαία που βρήκαν εκεί που έγιναν τα έργα του ΟΣΕ. Όταν φτάσαμε, μας υποδέχτηκε μια κοπέλα, η Γεωργία.

Μας μίλησε για την ιστορία που φαντάζονται να έγινε εκείνο τον καιρό.

Μετά μας ξενάγησε στο παλιό εκείνο σπίτι. Μας έδειξε ακόμα πόσα πολλά κομμάτια έχουν βρει και προσπαθούν να τα ταιριάσουν.

Δεν ξέρω τι ένιωσαν τα άλλα παιδιά, αλλά εγώ ένιωσα σαν να μην μπορούσα να τα ξεμπερδέψω ποτέ τόσα πολλά που ήτανε.

Αργότερα μας έβαλε να ζωγραφίσουμε ένα τρένο με τα αρχαία ή τέλος πάντων αυτό που είχε κάνει εντύπωση στο καθένα.

Ι.Δ.

Εμένα με εντυπωσίασαν τα μεγάλα πιθάρια, η συναρμολόγηση των αμφορέων, τα λυχνάρια, ένα ζάρι που είχαν βρει και ένα πιθαράκι που είχε τρύπες γύρω γύρω ώστε να βάλουν μέσα τα σταφύλια, να τα πατήσουν και να τα κάνουν κρασί.

Μετά καθίσαμε στα θρανία και ζωγραφίσαμε.

Τα περισσότερα παιδιά ζωγράρισαν έναν αμφορέα.

Γ.Γ.

Όταν πήγαμε στα αρχαία, μας είπαν πως εκεί που βρήκαν όλα τα αρχαία ήταν παλιά ένα μεγάλο αγρόκτημα. Στο αγρόκτημα είχαν πολλά δωμάτια. Από αυτά ήταν μία αποθήκη, αρκετοί ξενώνες για τους ιδιοκτήτες, νομίζω δύο, τρεις. Και ένας μεγάλος πύργος για να βλέπουν κάτω στη θάλασσα

Μας έδωσαν ένα βιβλίο που ήταν σαν παραμυθάκι...

Όταν τελείωσε το παραμύθι, μας πήγε να δούμε τι έμεινε από το σπίτι. Πρώτα μας πήγαν στην αποθήκη, ύστερα μας έδειξαν εκεί που βάζανε τα κάρβουνα, προχωρήσαμε και μας έδειξαν εκεί που σκάβουν τώρα.

Μας έδειξαν έναν τοίχο, αλλά ήταν πολύ μικρός γιατί ακόμα δεν τον σκάψανε.

Δ.Κ.

Δ.Κ.

Γ.Κ.

Όταν πήγαμε στον αρχαιολογικό χώρο Τρία Πλατάνια, μας εξήγησαν ότι σε εκείνο το χώρο παλιά υπήρχε ένα μεγάλο αρχοντικό, ίσως ένα από τα μεγαλύτερα αρχοντικά στην Ελλάδα. Εμένα μου έκαναν εντύπωση οι χώροι αποθήκευσης τροφίμων και η κουζίνα. Επίσης μου άρεσε το πηγάδι, που όμως μετά την καταστροφή έγινε χώρος αχρήστων.

Εντύπωση μου έκαναν τα διάφορα είδη αμφορέων και οι αίθουσες με τους πολλούς αμφορείς μαζί. Μετά μας πήγαν σε ένα χώρο με κάτι τεράστιους αμφορείς.

Μας είπαν ότι θα περάσει το τρένο. Εγώ νομίζω ότι υπάρχει χώρος για μία παράκαμψη από πάνω απ' τα αρχαία.

Τα αρχαία μου φάνηκαν πολύ ωραία και ειδικά ο πύργος που είχαν για να βλέπουν άμα έρχονται πειρατές.

Είναι πολύ κρίμα που θα περάσει το τρένο.

Γ.Κ.

Ε.Κ.

Την Παρασκευή πήγαμε στην Αρχαιολογία του Πλαταμώνα.

Όταν φτάσαμε, μας περίμενε μια κυρία που θα μας ξεναγούσε.

Καθίσαμε στις καρέκλες που υπήρχαν στην αυλή του αρχαιολογικού χώρου.

Μας έδωσαν μικρά βιβλιαράκια που έλεγαν μία ιστορία. Κοιτάξαμε μια μια τις εικόνες και το περιγράψαμε. Όταν τελειώσαμε να βλέπουμε τις εικόνες, πήγαμε να δούμε τι βρήκανε οι αρχαιολόγοι. Ένας από αυτούς είπε πως σκάβουν τετραγωνικά.

Μετά πήγαμε μέσα να δούμε διάφορα μικρά και μεγάλα αγγεία, που μας τα περιγράψε η κυρία με όλες τις λεπτομέρειες.

ΑΝΩΝΥΜΟ

Η ζωγραφιά μου περιγράφει ένα τρένο που η ατμομηχανή του έχει για φουγάρο έναν αμφορέα. Β.Τ.

Εδώ περιγράφω έναν αμφορέα. Πώς ήταν στην παλιά εποχή και πώς ήταν όταν τον βρήκανε οι αρχαιολόγοι. Οι αρχαιολόγοι βρήκανε τον αμφορέα διαλυμένο σε μικρά κομμάτια, ενώ στην παλιά εποχή ήταν σε πολύ καλή κατάσταση. Μ.Ζ.

Όπως περνούσε από τη σήραγγα ένα τρένο, οι εργάτες, που δούλευαν στην Αρχαιολογία, φόρτωσαν πάνω σε ένα ανοιχτό βαγόνι έναν μεγάλο αμφορέα, που ήταν γεμάτος με κρασί που το είχε φτιάξει ο κ. Επαμεινώνδας ο 6ος.

Επίσης φόρτωσαν και ένα αναμμένο λυχνάρι, γιατί ήταν βράδυ και έπρεπε να είναι αναμμένο για να βλέπουν αυτοί που πρόσεχαν σε βάρδιες για να μη ξελασκάρουν τα σχοινιά, που ήταν δεμένα τα αγγεία, και πέσουν και σπάσουν.

Επίσης, τα αγγεία πάνω είχαν κάποιες ζωγραφιές και γράμματα, που άλλα μπορούσαν και άλλα δεν μπορούσαν να διακρίνουν τι λένε.

Αυτή ήταν η ιστορία που μου διηγήθηκε ένας ηλικιωμένος κύριος στην πλατεία του Πλαταμώνα το Σάββατο που βγήκα βόλτα!

Β.Τ.

II. Δημοτικό Σχολείο Σκοτίνας

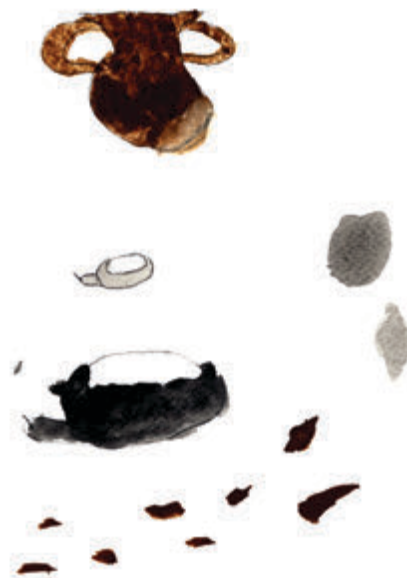
Α.Κ. Δ' τάξη

Θ.Μ. Δ' τάξη

Ένα τούνελ και ένα τρένο που μπαίνει μέσα. Έχει αγγεία, έναν αμφορέα, ένα λυχνάρι κ.λπ. Νομίζω ότι τα πηγαίνει στο μουσείο να τα δει ο κόσμος. Η.Α. Δ' τάξη.

Αμφορέας, δύο λυχνάρια και κομμάτια πίθου. Γ.Σ. Στ' τάξη.

Εγώ σήμερα πέρασα μια πολύ όμορφη μέρα. Το πρωί πήγα με τους φίλους μου από το σχολείο στην Αρχαιολογία. Εκεί είδαμε πολλά παλιά, όμορφα πράγματα και πολλά από αυτά ήταν σπασμένα. Όμως οι αρχαιολόγοι προσπαθούσαν να τα κολλήσουν και τα βάζανε πλέον κολλημένα στις βιτρίνες.

Μετά κάναμε βόλτες πάνω στα αρχαία ευρήματα, που ήταν κάτω από το χώμα που πατούσαμε.

Εκτός από αυτά τα ευρήματα οι Αρχαιολόγοι βρήκαν ένα σπίτι με πολλά δωμάτια, μικρά και μεγάλα. Ενώ εμείς βλέπαμε το μεγάλο σπίτι, η κυρία Γεωργία μας εξηγούσε τι ήταν το κάθε δωμάτιο.

Πιο πέρα οι Αρχαιολόγοι έσκαβαν με τις μπουλντόζες μέτρα κάτω από τη γη. Ήταν λερωμένα και γι' αυτό τα καθαρίζαν και τα συγκολλούσαν, αν ήταν σπασμένα. Εγώ δε θα έκανα αυτήν τη δουλειά με τίποτα. Για να κάνεις αυτήν τη δουλειά, πρέπει να έχεις μεγάλη επιμονή και υπομονή.

Λοιπόν, όπως είπαμε, αυτή η δουλειά είναι πολύ δύσκολη και θα ήθελα να δώσω συγχαρητήρια στους αρχαιολόγους.

Γ.Σ. Στ' τάξη

Μια μέρα με τους συμμαθητές μου και την κυρία μου πήγαμε στην Αρχαιολογία για να δούμε πώς βρίσκουν τα αρχαία και να τα δούμε από κοντά.

Αυτή η κυρία μας είπε πως τα αρχαία ξανά θα καλυφτούν με χώμα αλλά μερικά αντικείμενα θα τα πάρουν.

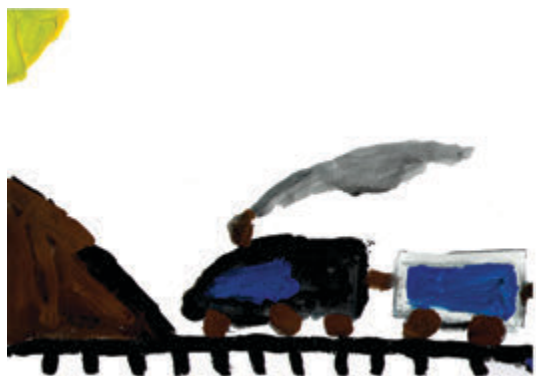
Δ. Ε' τάξη

Α.Δ.

Δ. Ε' τάξη

Ένα τρένο που περνάει από τούνελ
και κουβαλάει αγγεία. Θ.Κ. Στ' τάξη.

Σήμερα πήγαμε στην Αρχαιολογία, στον Πλαταμώνα.

Εκεί μας έδειξαν πολλά πράγματα. Μία κυρία, η κυρία Γεωργία, μας είπε ένα παραμύθι με ένα σταφύλι, την Κομπολογούλα.

Έλεγε για το κλήμα αυτό πώς φύτρωνε, πώς ζούσε, τι του συνέβη και πολλά άλλα.

Μετά μας πήγαν και μας έδειξαν εκεί που κάνανε τις ανασκαφές. Με έδειξαν το μεγάλο σπίτι, το οινοποιείο και διάφορα άλλα αρχαία.

Εκεί βρήκαμε και διάφορους γνωστούς από τη Σκοτίνα.

Κατόπιν μας έδειξαν και το μουσείο με τα αρχαία που έβγαζαν από το χώμα. Η κυρία Γεωργία μας έδειξε και ποιοι και πώς τα κάνανε αυτά.

Υπήρχαν τρεις βιτρίνες που εκεί μέσα είχε διάφορα αρχαία όπως: λυχνάρια, πινάκια, αγγεία, χάνδρες και γκασμάδες.

Μετά μας έβγαλαν έξω και μας έδωσαν ένα χαρτί για να ζωγραφίσουμε κάτι με θέμα «Το τρένο και η αρχαιολογία». Εγώ ζωγράφισα ένα βαγόνι με αρχαία πάνω.

Κατά τις δώδεκα και τέταρτο φύγαμε.

M.Z.

Κ.Γ. Στ' τάξη

Τρένο που μεταφέρει αγγεία, πινάκια, λυχνάρια. Μ.Κ. Στ' τάξη.

Όταν πήγα στον αρχαιολογικό χώρο, νόμιζα ότι θα βαρεθώ. Λάθος.

Αντίθετα, τα πέρασα θαυμάσια και γνώρισα δύο αρχαίους ανθρώπους, τον κύριο Ορφώνδα και τον κύριο Επαμεινώνδα.

Επίσης γνώρισα και διάφορα αρχαία πράγματα, όπως αμφορέα, πινάκια, λυχνάρια και επίσης πολλά πιθάρια.

Η εκδρομή θα μου μείνει αξέχαστη και, επίσης, θα με βοηθήσει αργότερα στο γυμνάσιο στ' αρχαία.

Α, δεν τελείωσα, γνώρισα και το τεράστιο σπίτι του κυρ-Επαμεινώνδα με τα πολλά δωμάτια. Θυμηθήκαμε το σπίτι του κυρ-Ορφώνδα, το επίσης τεράστιο με την εσωτερική κάπως αυλή.

Το απλό πράγμα, που με εντυπωσίασε, ήταν η λεκάνη η πέτρινη που είχα ρωτήσει τη δεσποινίδα Γεωργία τι είναι, και αυτή μου απάντησε ότι όπως έχουμε εμείς τώρα τις βαθιές λεκάνες που πέφτει μέσα στο νερό έτσι ήταν κι αυτή στα αρχαία χρόνια.

Κ.Γ.

Η μέρα που διαλέξαμε για να επισκεφτούμε τα αρχαία ήταν πολύ ζεστή και ηλιόλουστη. Ήταν σίγουρο ότι με το που θα βλέπαμε πώς γίνεται η ανασκαφή θα μας λυνόταν κάθε απορία. Έτσι κι έγινε. Η διαδρομή ήταν ευχάριστη. Είδαμε διάφορους χώρους, άλλοι με ολοκληρωμένα πράγματα, όπως για παράδειγμα αγγεία, λυχνάρια κ.ά. Άλλα πάλι ήταν μισοφτιαγμένα, γιατί έλειπαν κομμάτια.

Εκείνο όμως που μας έκανε περισσότερο εντύπωση είναι, όταν το μάτι μου έφυγε από εκεί που ήμασταν και πήγε σε δύο ανθρώπους, που προσπαθούσαν να κολλήσουν τα κομμάτια που τους έφερναν οι αρχαιολόγοι.

Μα δεν είναι μόνο αυτό που μας έκανε εντύπωση. Εκείνο που μου έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση είναι η υπομονή που έχουν αυτοί οι άνθρωποι να κολλούν κομμάτι προς κομμάτι τα αντικείμενα.

Εκτός αυτού, λίγο αργότερα, επισκεφτήκαμε ένα μέρος που εκεί βρήκαμε τα πιθάρια, που ήταν τεράστια. Και για να το πω καλύτερα: χωρούσε και άνθρωπος. Είδαμε τους αρχαιολόγους πώς δούλευαν και πόσο πάλευαν για να βρουν ακόμα περισσότερα αρχαιολογικά αντικείμενα. Μετά από ώρα πήγαμε να δούμε και το τούνελ από απόσταση, αλλά κι έτσι ενθουσιαστήκαμε.

Το καλύτερο απ' όλα, εκτός από ό,τι είδαμε, ήταν ότι δεν έλειψε ούτε το παιχνίδι. Παίξαμε, διασκεδάσαμε, είδαμε βιτρίνες από αρχαία αντικείμενα και ζωγραφίσαμε.

Έτσι πέρασε η Τρίτη ευχάριστα και μαθαίνοντας κάτι περισσότερο για τις ανασκαφές και τα αρχαία με την ιστορία τους.

M.K.

Π.Κ.

Από τον αρχαιολογικό χώρο του Πλαταμώνος κατάλαβα πολλά πράγματα.

Τα πράγματα αυτά θα πρέπει να τα ξέρουν όλοι όσοι ζούνε σ' αυτόν τον τόπο, δηλαδή Κάστρο, Σκοτίνα, Λεπτοκαρυνά, Νέους Πόρους.

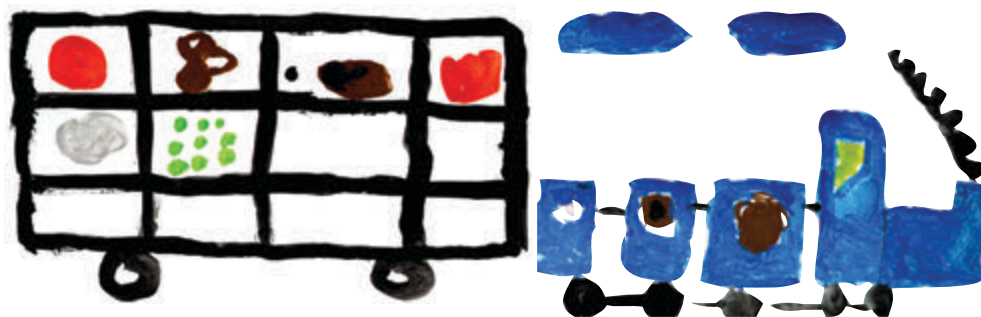
Αυτά που είδα εκεί στο μουσείο, μου άρεσαν πάρα πολύ, γιατί οι αρχαίοι τα είχαν πλάσει πολύ ωραία και τα σχέδια που υπήρχαν πάνω τους είναι καταπληκτικά. Εγώ πάντως δεν ξαναείδα μια τόσο ωραία τέχνη. Είμαι πολύ ευχαριστημένος με τον τρόπο που μας φέρθηκε η κυρία Γεωργία και οι συνεργάτες της.

Π.Κ.

Μια μέρα ήρθαν κάτι αρχαιολόγοι για να μας πουν να πάμε να δούμε τα αρχαία. Εμείς πήγαμε με το θείο Θανάση στον Πλαταμών, και μόλις φτάσαμε εκεί, μας θύμισε η κυρία Γεωργία την ιστορία με την Κομπολογούλα.

Μετά πήγαμε να δούμε το αρχαίο σπίτι του Επαμεινώνδα, και ύστερα είδαμε κάτι παλιά αντικείμενα. Στο τέλος ζωγραφίσαμε ένα αγγείο κι ένα λυχνάρι, και μετά γυρίσαμε στο σχολείο.

Δ.

Τρένο που μεταφέρει αρχαία: αμφορέας, πινάκια, λυχνάρι, πιθάρι, πέτρα, σπόροι. Γ.Κ. Ε' τάξη.

Δ.Κ.

Σήμερα η Δ', Ε' και Στ' τάξη πήγαμε στον Πλαταμόνα, σε κάτι αρχαία πράγματα που τα έβγαζαν αρχαιολόγοι από τη γη.

Όταν πήγαμε εκεί, καθίσαμε στα θρανία και η κυρία Γεωργία μας διηγήθηκε την Κομπολογούλα.

Μετά, μόλις τελειώσαμε την Κομπολογούλα, πήγα σε ένα σπίτι που ήταν φανταστικό με τις πέτρες και τα πιθάρια...

Εμένα με εντυπωσίασε πιο πολύ το σπίτι.

Α.Δ.

Σήμερα, εγώ, η τάξη μου και η Τετάρτη πήγαμε στο Πλαταμώνα και επισκεφτήκαμε ένα αρχαιολογικό μουσείο. Το τι ήταν το κάθε πράγμα μας το εξήγησε μια πολύ καλή κυρία, η κυρία Γεωργία.

Πήγαμε με το λεωφορείάκι του θείου Θανάση. Όταν φτάσαμε, μας είπε μια ιστορία με την Κομπολογούλα, που ήταν ένα αμπέλι. Η κυρία Γεωργία μας έδειξε πού είναι το σπίτι του Ορφώνδα και το σπίτι του Επαμεινώνδα.

Υπήρχαν μεγάλα και μικρά πιθάρια .. και είδαμε πώς ήταν κολλημένα τα πιθάρια. Ο Επαμεινώνδας είχε χτίσει ένα σπίτι, όμως οι Ρωμαίοι το χάλασαν. Μετά, ο εγγονός του Επαμεινώνδα ξανάχτισε το σπίτι, πιο μεγάλο και πιο όμορφο. Ξανά όμως οι Ρωμαίοι το κατέστρεψαν.

Μετά φύγαμε από το σπίτι του Επαμεινώνδα και επιστρέψαμε.

Εκεί πέρα είδαμε λυχνάρια, αμφορείς, χερούλια, πιάτα, κούπες, χάντρες, πέσσοι και άλλα.

Στο τέλος μας έβαλαν να ζωγραφίσουμε αρχαία και τρένα.

Όταν ζωγραφίσαμε ήρθε μια πολύ καλή άλλη κυρία, που την έλεγαν κυρία Αθανασία.

Θέλω να ξαναπάω σ' αυτό το αρχαιολογικό μουσείο.

Δ.Κ.

Χθες με το σχολείο πήγαμε σε αρχαιολόγους. Αυτοί μας έδειξαν πολλά πράγματα. Τη μεγαλύτερη εντύπωση μου έκαναν τα μεγάλα αγγεία. Είχε και άλλα ωραία αρχαία όπως, λυχνάρια, στάμνες, παλιά πιάτα, παλιές κούπες, βαρίδια για τις πετονιές και άλλα.

Πάρα πολύ συναρπαστικό παραμύθι ήταν της Κομπολογούλας.

Ωραίο ήταν και το παιχνίδι με τις κάρτες.

Θ.Κ. Στ' τάξη

Ε.Γ.

Ξεκινήσαμε το πρωί να πάμε στον Πλαταμώνα. Εκεί πέρα μας έβαλαν σε κάτι θρανία να κάσουμε, μας ρωτούσαν το παραμύθι, το είπαμε περιληπτικά, αλλά μερικά παιδιά δεν το θυμόταν και το ξαναείπε αυτή η κυρία. Ολοκλήρωσε το παραμύθι και πήγαμε να δούμε το σπίτι, τις σκαμμένες λαγκούβες, το πηγάδι, την κουζίνα. Μέσα στις λαγκούβες φαινόταν τα κεραμίδια, και μέσα στο σπίτι φαινόταν τα πιθάρια.

Πήγαμε στο μουσείο, είδαμε αρχαία αντικείμενα. Αυτό που μου έκανε εντύπωση πάρα πολύ ήταν το σπίτι.

Πάντως αυτήν την εκδρομή δε θα την ξεχάσω.

N.K. Στ' τάξη

N.K. Στ' τάξη

Τρένο που μπαίνει σε τούνελ και μεταφέρει πινάκιο, αμφορέα, λυχνάρι.
N.K. Ε' τάξη.

Π.Μ.

Σήμερα πήγαμε στην Αρχαιολογία, στον Πλαταμώνα, μαζί με την τάξη μου.

Εκεί είδαμε ένα αρχαίο σπίτι, του κυρίου Επαμεινώνδα. Εκεί, στο σπίτι αυτό, οι αρχαιολόγοι βρήκαν μεγάλα πιθάρια, που μέσα σ' αυτά υπήρχαν καμένα κουκούτσια από σταφύλια, ελιές κ.ά.

Επίσης οι αρχαιολόγοι μας είπαν ότι ο άνδρας που έμενε εδώ, μαζί με την οικογένειά του, είχε χτίσει ένα πύργο στη μέση του σπιτιού που μπορούσε να δει μακριά, κι αν έρχονταν εχθροί μπορούσε να είναι ασφαλείς εκεί μέσα.

Μετά πήγαμε σ' ένα σπιτάκι που μέσα σ' αυτό είχαν τα ευρήματά τους. Πινάκια, αμφορείς, πιθάρια, λυχνάρια.

Εμένα μεγάλη εντύπωση μου έκαναν τα λυχνάρια.

N.K.

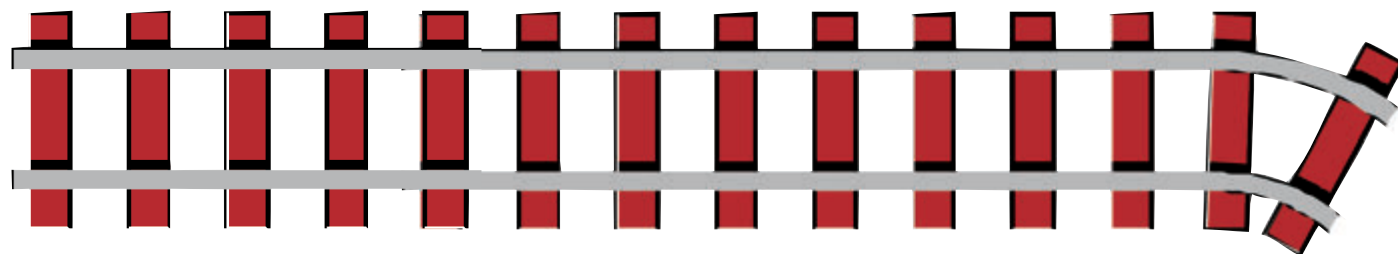
Τα παιδιά και η Κομπολογούλα

Θ.Γ. Β' τάξη

Γ.Α.

Θ.Δ. Γ' τάξη

Β.Σ.

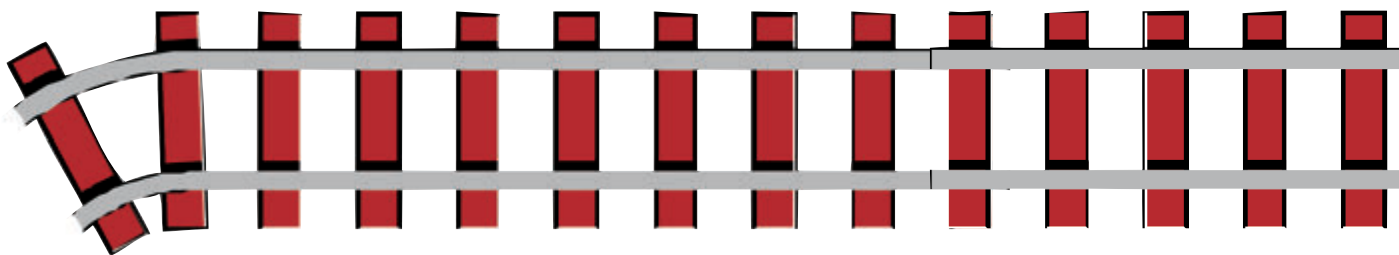
Α', Β', Γ' τάξη

Π.Δ. Α' τάξη

Χ.Δ. Γ' τάξη

Γ.Ρ.

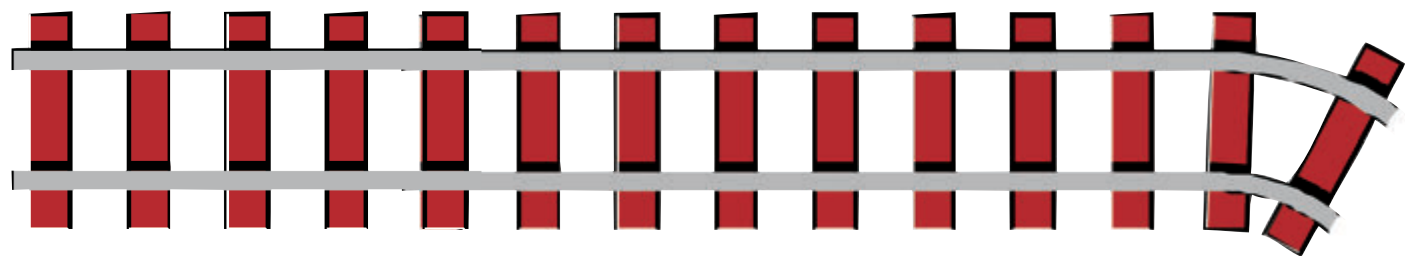

Κ.Τ. Γ' τάξη

Β.Κ. Β' τάξη

Χ.Σ. Β' τάξη

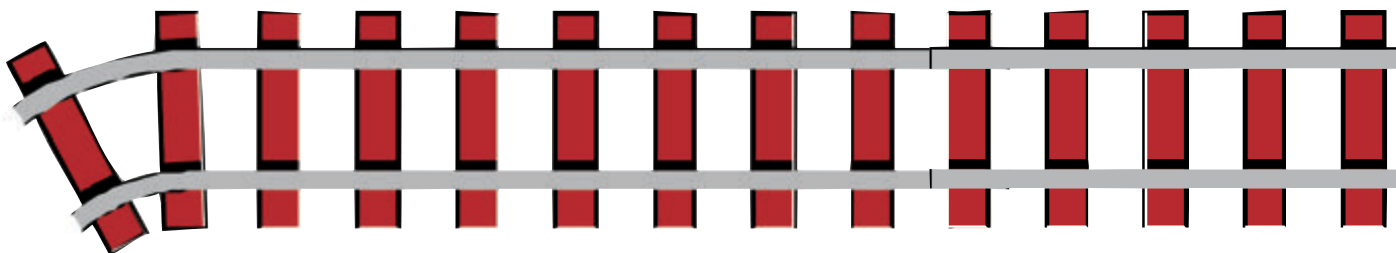

Α.Μ. Β' τάξη

Α', Β', Γ' τάξη

Θ.Μ. Β' τάξη

Χ.Μ. Γ' τάξη

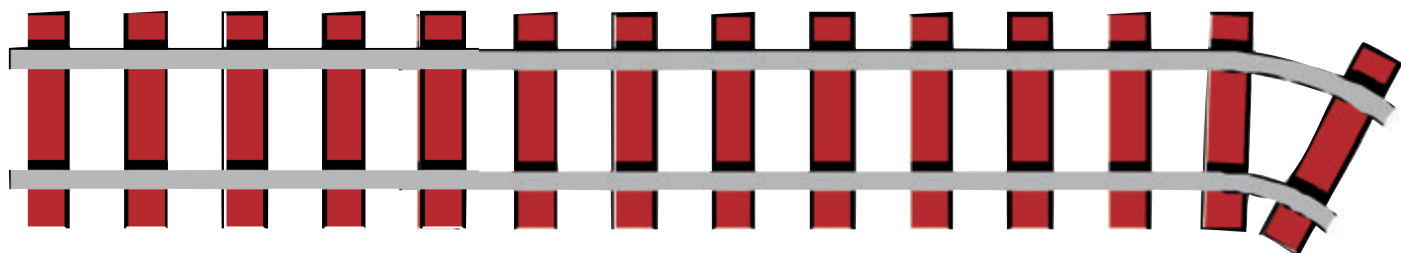
Κ.Μ. Α' τάξη

Γ.Π. Γ' τάξη

Π.Χ. Β' τάξη

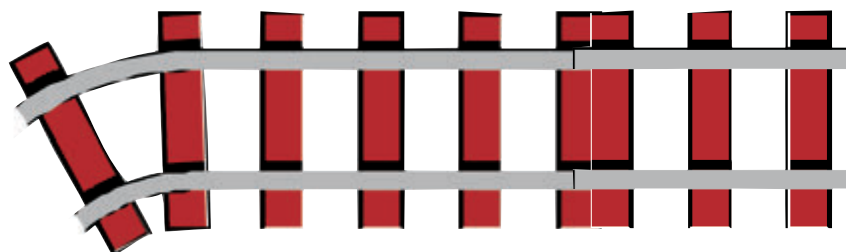
Β.Π. Α' τάξη

Π.Π. Γ' τάξη

Γ.Π. Α' τάξη

Ε.Χ. Γ' τάξη

Β.Τ. Α' τάξη

Το βιβλίο της Έφης Πουλάκη - Παντερμαλή
μες στο χώμα, μες στη σκόνη επιμελήθηκε η
Έφη Πουλάκη - Παντερμαλή, ο Κυριάκος
Προβατίδης, ο Γιάννης Δημητριάδης και το
τύπωσαν οι εκδόσεις ΜΑΤΙ, Παρμενίωνος 2
Κατερίνη, τηλ. 23510/31275, τον Οκτώβριο του
2008.

